

Päivi Salmela 1606787

Kätilöopiskelijan saama ohjaus ohjatussa käytännön harjoittelussa

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Kätilö YAMK

Kliininen asiantuntijuus sosiaali- ja

terveysalalla S1516S6

Opinnäytetyö

Tekijä(t) Otsikko Sivumäärä Aika	Päivi Salmela Kätilöopiskelijan saama ohjaus käytännön harjoittelussa Kuvaileva kirjallisuuskatsaus 37 sivua + 1 liite 15.9.2010
Tutkinto	Sosiaali- ja terveysalan ylempi ammattikorkeakoulututkinto
Koulutusohjelma	Kliinisen asiantuntijuuden tutkinto-ohjelma sosiaali- ja terveysalalla
Suuntautumisvaihtoehto	Kliininen asiantuntijuus sosiaali- ja terveysalalla.
Ohjaaja	Liisa Montin TtT, lehtori
<p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvailla kätilöopiskelijan saamaa ohjausta käytännön harjoittelussa. Tavoitteena on hyödyntää saatavaa tietoa kätilöopiskelijoiden ohjauksessa sekä kehittää opiskelijaohjausta. Tutkimuskysymyksinä olivat: 1) Mitä kätilöopiskelijan opiskelijaohjaus sisältää? 2) Mitkä tekijät ovat yhteydessä kätilöopiskelijan saamaan ohjaukseen?</p> <p>Opinnäytetyö on kuvaileva kirjallisuuskatsaus. Aineiston keruu tehtiin Cinahl, Medic ja Cochrane- sähköisistä tietokannoista. Aineiston valinta tehtiin ennalta määriteltyjen sisäänotto- ja poissulkukriteerien mukaan. Aineisto muodostui 13 englanninkielisestä julkaisusta, joista kuusi oli tieteellistä artikkelia ja seitsemän alkuperäistutkimusta. Aineisto luokiteltiin tutkimuskysymyksittäin.</p> <p>Tulokset osoittivat kätilöopiskelijan ohjauksen sisältävän monipuolisia ja innovatiivisia opetus- ja ohjausmenetelmiä. Ohjaus sisältää myös erilaisia reflektointi- ja arviointityökaluja. Opiskelijaohjaukseen yhteydessä olevia tekijöitä ovat opiskelijan yksilölliset ohjaustarpeet, ohjaajan kliinisten käytäntöjen vaikutus opiskelijaan ja opiskelijamyönteinen organisaatio.</p> <p>Tulosten johtopäätöksenä voidaan esittää, että monipuolisten opetus- ja ohjausmenetelmien käyttö on hyödyllistä kätilöopiskelijan ohjauksessa. Simulaatio on tehokas keino oppia hallitsemaan erilaisia synnytyksen hoitoon liittyviä hätätilanteita. Opiskelijaohjauksen tulee tukea kätilöopiskelijan kliinistä päättelytaidon kehittymistä ja tarjota mahdollisuuksia itsenäiseen hoidon suunnitteluun ja toteutukseen. Kätilöopiskelijat hyötyvät hoidon jatkuvuudesta. Reflektio on tärkeää kätilöopiskelijan ammatilliselle kasvuun ja kehittymiselle. Portfoliotyöskentely synnytyssaliharjoittelussa edistää synnyttäjän hoitoprosessin ymmärtämistä ja hallintaa. Portfolio toimii arvioinnin työvälineenä. Kätilöopiskelijan yksilölliset ohjaustarpeet tulee huomioida harjoittelussa. Harjoitteluympäristön toiminnan tulee perustua näyttöön ja ajantasaiseen tietoon. Ammatillinen keskustelukulttuuri edistää kätilöopiskelijan oppimista, reflektiota ja ammatillista kehittymistä. Opiskelijaohjaukseen tulee kohdentaa riittävästi resursseja, jotta opiskelijaohjausta voidaan kehittää.</p>	
Avainsanat	kätilöopiskelija, ohjaus, ohjattu harjoittelu

Author(s) Title	Päivi Salmela The guidance of a midwifery student in practical training A descriptive literature review
Number of Pages Date	37 pages + 1 appendice
Degree	Master Degree in Health Care and Social Services
Degree Programme	Master`s Degree Programme in Clinical Expertise
Specialisation option	Clinical Expert
Instructor	Liisa Montin, PhD, RN, Senior Lecturer
<p>The purpose of the thesis was to describe the guidance received by a midwifery student in practical training. The aim is to make use of the information available in midwifery guidance and to develop student guidance. The research questions were: 1) What does midwifery student counseling include? 2) Which factors are related to the guidance received by a midwifery student?</p> <p>The thesis is a descriptive literature review. The collection of the material was made in the databases of the Cinahl, Medic and Cochrane databases. The selection of the material was done according to predetermined input and exclusion criteria. The material consisted of 13 english-language publications, six of which were scientific articles and seven original studies. The material was classified by research questions.</p> <p>The results showed that midwifery counseling includes versatile and innovative teaching and control methods. Control also includes a variety of reflection and evaluation tools. Factors related to student counseling include the student's individual guidance needs, the influence of clinical practices by a counselor on a student and a student-friendly organization.</p> <p>As a result, it can be argued, that the use of versatile teaching and learning methods is useful in the guidance of a midwifery student. Simulation is an effective way to learn a variety of obstetric emergencies. Student guidance should support the development of the clinical judgment of midwifery students and provide opportunities for independent planning and implementation of care. Midwifery students benefit from the continuity of care. Reflection is important for the professional growth and development of a midwifery student. Portfolio work in a labour unit training promotes understanding and management of the nursing care process. The portfolio acts as an evaluation tool. The individual guidance needs of a midwifery student must be taken into account in the exercise class. The operation of the training environment should be based on evidence and up-to-date information. A professional conversational culture promotes the learning, reflection and professional development of a midwifery student. Appropriate resources should be allocated to student guidance in order to develop student guidance.</p>	
Keywords	midwife student, supervision, clinical practice

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Kätilöopiskelija ohjatussa harjoittelussa	2
2.1	Ohjattu harjoittelu	2
2.2	Ohjatun harjoittelun ohjaaja	3
2.3	Opiskelijaohjaus	4
2.4	Kliininen oppimisympäristö	7
3	Työn tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset	8
4	Työn toteutus	9
4.1	Kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä	9
4.2	Kirjallisuushaku ja aineiston valinta	10
4.2.1	Sisäänotto- ja poissulkukriteerit	10
4.2.2	Hakusanat ja tietokannat	11
4.2.3	Tiedonhaku ja tutkimusten valintaprosessi	13
4.3	Laadunarviointi	17
4.4	Aineiston luokittelu	18
5	Tulokset	19
5.1	Kätilöopiskelijan ohjauksen sisältö	19
5.1.1	Erilaiset opetus- ja ohjausmenetelmät	19
5.1.2	Erilaiset arvioinnin ja reflektoinnin työkalut	22
5.2	Kätilöopiskelijan ohjaukseen yhteydessä olevat tekijät	23
5.2.1	Opiskelijan yksilölliset ohjaustarpeet	23
5.2.2	Ohjaajan kliinisten käytäntöjen vaikutus opiskelijaan	24
5.2.3	Opiskelijamyönteinen harjoitteluorganisaatio	24
6	Pohdinta	25
6.1	Tutkimustulosten tarkastelua	25
6.2	Tutkimuksen luotettavuus	29
6.3	Tutkimuksen eettisyys	32
6.4	Johtopäätökset ja jatkokehittämisehdotukset	32
	Lähteet	34

1 Johdanto

Terveysalan koulutuksen ensisijaisena tavoitteena on kouluttaa ammattitaitoisia ja osaavia työntekijöitä terveydenhuoltoon. Ohjattu harjoittelu terveysalan eri yksiköissä kuuluu oleellisena osana opintoihin. Harjoitteluissa tapahtuvalla oppimisella ja ohjauksella on tärkeä asema opiskelijan ammatillisen osaamisen kehittämisessä. (Juntunen – Kääriäinen – Ruotsalainen - Tuominen 2016: 124–125.) Kätilöopiskelija opiskelee 270 opintopisteen laajuista sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoa. Valmistumisen jälkeen kätilöopiskelija laillistetaan kätilönä sekä sairaanhoitajana. Kätilötyön ammattiopinnot ovat laajuudeltaan 90 opintopistettä, joista 60 opintopistettä on ammatitaitoa edistävää ohjattua käytännön harjoittelua eri kätilötyön toimintaympäristöissä. Kätilökoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa opintojen jälkeen vastata itsenäisesti normaalin raskauden, synnyttävän naisen ja syntymän jälkeisestä hoidosta. Kätilöltä edellytetään hyvän teoreettisen perustan lisäksi itsenäistä päätöksentekokykyä ja toimintaa, vahvaa kliinistä osaamista, vuorovaikutustaitoja sekä taitoa tunnistaa erilaiset muutostilanteet normaalissa raskauden ja synnytyksen kuluissa. Kätilö on myös erikäisten naisten terveyden sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyden asiantuntija monikulttuurisessa yhteiskunnassa. (Opetusministeriö 2006:78; Pienimaa 2014.)

Käytännön harjoitteluissa opiskelijoiden ohjaajina toimivat hoitajat oman työn ohessa. Opiskelijan ohjaus edellyttää harjoittelun ohjaajalta taitoa opettaa ja ohjata sekä antaa palautetta. Ohjaajan tehtävänä on opiskelijan ammatillisen kasvun vahvistaminen sekä oppimisen tukeminen, mikä edellyttää opiskelijan yksilöllisten oppimistarpeiden ja tavoitteiden huomioimista. (Vuorinen – Meretoja- Eriksson 2005: 278; Juntunen ym. 2016: 125.)

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin naistentautien ja synnytysten tulosityksikössä suorittaa käytännön harjoittelun vuosittain noin 1000 opiskelijaa. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin sairaalat toimivat opetussairaaloina. Potilastyön ohella opiskelijaohjaus nähdään tärkeänä osana hoitotyön toimintaa. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin sairaaloissa käytetään kliinisen oppimisympäristön ja opiskelijaohjauksen laadun seuraamiseksi kehitettyä CLES- laatukselymittaria (Saarikoski 2002: 6). Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata kätilöopiskelijan saamaa ohjausta käytännön harjoittelussa.

2 Kätilöopiskelija ohjatussa harjoittelussa

2.1 Ohjattu harjoittelu

Terveystieteiden työssä tapahtuvaa opiskelua kutsutaan ohjatuksi harjoitteluksi. Ohjatussa harjoittelussa opiskelija kasvaa alansa asiantuntijuuteen perehtymällä keskeisiin työtehtäviin. Kliinisessä hoitoympäristössä opiskelijan on mahdollisuus olla suoraan vuorovaikutuksessa opittavan asian kanssa soveltaen teoriaa käytäntöön. Ohjatun harjoittelun tärkeimpiä tavoitteita on teoretiedon ja käytännön yhdistyminen opituksi kokonaisuudeksi. (Saarikoski - Leino-Kilpi - Kaila 2009: 164.) Ohjattu harjoittelu mahdollistaa opiskelijan oppimisen havaintoja tekemällä, kommunikoimalla sekä reflektoidulla erilaisissa hoitotyön tilanteissa (Lazarus 2016:14; Saarikoski ym. 2009: 164).

Terveystieteiden koulutusta säätelee erilaiset lait ja asetukset, joiden tarkoituksena on turvata väestölle laadukkaat sekä yhdenvertaiset terveystietopalvelut ja kouluttaa osaava terveystietoa toteuttava ammattihenkilöstö. Kätilökoulutuksessa ammattitaitoa edistävä harjoittelu kattaa yli puolet (60 opintopistettä) koulutusohjelman kokonaismäärästä. Kätilöopiskelijan käytännön harjoittelu toteutetaan ohjattuna harjoitteluna ammattikorkeakoulun hyväksymissä toimintaympäristöissä ja olennaista harjoittelun onnistuminen kannalta on tiivis yhteistyö työelämän ja koulun välillä. Kätilökoulutuksen tavoitteet ja sisällöt ovat käytännön harjoittelun vaadittuja osaamisalueita ohjatun harjoittelun erilaisissa erityisosaamista vaativissa kliinisissä toimintaympäristöissä. Kätilöopiskelija harjoittelee kätilön työssä tarvittavia kliinisiä taitoja ja päätöksentekoa yhdessä ohjaajan, asiakkaiden ja moniammatillisen työryhmän kanssa. (Opetusministeriö 2006:78)

Opiskelijan oppimista käytännön harjoittelussa voidaan kuvata prosessiksi, joka alkaa teoriaopinnoilla koulussa ja oppiminen jatkuu ohjatussa harjoittelussa ohjaajan tuella. Opiskelijan omat tavoitteet ja koulun tavoitteet ohjaavat harjoittelussa oppimista ja prosessi päättyy opiskelijan oppimisen arviointiin harjoittelun päättyessä. (Sulosaari 2008: 32.) Opiskelijan itsenäinen valmistautuminen harjoittelujaksoon on tärkeää ja sen merkitystä pitäisikin opiskelijoille selkeyttää enemmän (Helminen 2017: 40). Opiskelija arvioi omaa osaamistaan ennen harjoittelua ja laatii sen pohjalta omat yksilölliset tavoitteet harjoittelujaksolle. Koulun tavoitteisiin verrattuna opiskelijan omat tavoitteet ovat usein yksityiskohtaisempia ja konkreettisempia. (Lakanmaa 2008: 55.)

Kirjallisuudessa käytetään useita erilaisia käsitteitä kuvaamaan opiskelijan harjoittelua työelämässä, kuten työharjoittelu, työssä oppiminen, kliininen – tai ammattitaitoa edistävä ohjattu harjoittelu. Tässä työssä käytetään käsitettä ohjattu harjoittelu.

2.2 Ohjatun harjoittelun ohjaaja

Terveystieteiden ammattihenkilöistä koskevan lain (559/94) nojalla opiskelijalle tulee olla nimettynä kirjallisesti ohjaaja, jolla on ammattiin vaadittava koulutus ja oikeus itsenäisesti harjoittaa kyseistä ammattia laillistettuna ammattihenkilönä. Harjoittelun ohjaajan täytyy olla myös ammattitaidollisesti ja työkokemuksellisesti pätevä toimimaan ohjaajana. Ohjaajan on seurattava, ohjattava ja valvottava opiskelijan toimintaa ja puututtava tarvittaessa epäkohtiin tai keskeytettävä opiskelijan toiminta potilasturvallisuuden vaarantuessa. (www.finlex.fi.)

Ohjatun harjoittelun ohjaajina toimivat hoitotyön tekijät oman työn ohessa. Opiskelijan ohjaaminen vaatii harjoittelun ohjaajalta erilaisia tietoja ja taitoja. Ohjaaminen edellyttää ihmissuhdetaitojen lisäksi taitoa opettaa ja ohjata sekä arvioida ja antaa palautetta. Opiskelijaohjaus edellyttää ohjaajalta myös vahvaa kliinistä, teoreettista sekä eettistä osaamista. Kokemus tuo ohjaajalle itsevarmuutta ohjata opiskelijaa ja mahdollisesti kokeneen hoitajan taito organisoida työtään luo resursseja enemmän ohjaamiselle. (Kälkäjä ym. 2016: 240.) Opiskelijaohjauksen tavoitteena on opiskelijan ammatillisen kasvun sekä oppimisen vahvistaminen tukeminen, mikä edellyttää ohjaajalta opiskelijan yksilöllisten oppimistarpeiden ja tavoitteiden huomioimista. Ohjaussuhteessa harjoittelun ohjaaja myös siirtää ammattiperinnettä tulevalle kollegalle. (Vuorinen ym. 2005: 278; Saarikoski ym. 2009:166; Juntunen ym. 2016: 125.)

Ohjaajan persoonalla ja myönteisellä ilmapiirillä on suuri merkitys ohjaussuhteessa (Henderson ym. 2009: 182; Karjalainen ym. 2015:195; Koskinen- Silen-Lipponen 2001:129; Lazarus 2016:12; Luojus 2011:153; Salminen ym. 2010: 236.) Opiskelijat pitävät harjoittelun ohjaajan hyvinä ominaisuuksia vuorovaikutustaitoja, ohjaushalukkuutta sekä opetustaitoja. Turvallinen ja myönteinen oppimisilmapiiri on tärkeä lähtökohta ohjaussuhteessa syntyvällä perusluottamukselle. Tämä nähdään merkittävänä lähtökohtana tulokselliselle oppimiselle. (Severinsson - Sand 2010:674.) Opiskelijan ja ohjaajan vastavuoroista suhdetta pidetään tärkeänä ja sillä on merkitystä opiskelijan

ammattillisen kasvun kehittymisessä. (Kostiainen - Hupli 2012:9; Kälkäjä ym. 2016: 241; Sarajärvi- Isola 2006: 21.)

Onnistuneeseen ohjaussuhteeseen vaikuttavat myös opiskelijan yksilöllinen huomiointi, suhteen avoimuus ja vähäinen ohjaajien vaihtuminen. Ohjaajan positiivista kannustusta ja uskoa opiskelijan oppimiseen pidetään tärkeänä. Opiskelijat arvostavat myös ohjaajan ymmärtävää suhtautumista. (Kostiainen - Hupli 2012: 9; Juntunen ym.2016: 132.)

2.3 Opiskelijaohjaus

Opiskelijaohjauksella tarkoitetaan opiskelijan perehdyttämistä terveydenhuollon toimintaan ja arvoperustaan ohjatussa harjoittelussa. Opiskelijaohjauksen tavoitteena on opiskelijoiden perehdyttäminen käytännön hoitotyön keskeisiin työtehtäviin. Kliininen oppimisympäristö mahdollistaa tietojen ja soveltamisen aidoissa tilanteissa. (Saarikoski ym. 2009: 165.) Opiskelijaohjaukseen on velvollisuus kaikilla terveysalan ammattilaisilla. Tämä velvollisuus on määritetty Kansanterveyslaissa (1972/66) sekä sairaaloiden omissa säännöissä.

Ohjauksella tarkoitetaan ohjaajan ja ohjattavan kontekstissa ja vuorovaikutteisessa ohjaussuhteessa tapahtuvaa aktiivista ja tavoitteellista toimintaa. Ohjausprosessin tavoitteena on seurata ohjattavan oppimista, voimaantumista sekä itseohjautuvuuden kasvua. Ohjaajalla on ammatillinen vastuu, joka sisältää työn filosofisen ja eettisen pohdinnan sekä ohjausvalmiudet. (Kääriäinen - Kyngäs 2005: 251.)

Opiskelijaohjaus muodostuu kliinisen oppimisympäristön pedagogisesta ilmapiiristä sekä suhtautumisesta opiskelijaan (Luojus 2011: 27). Kokenut hoitaja ohjaa ja tukee opiskelijaa käytännön hoitotaitojen oppimisessa sekä hoitotyöhön liittyvien päätöksentekoon liittyvien prosessien kehittymisessä (Saarikoski ym. 2009: 165- 166). Opiskelijaohjaus sisältää ohjaajan ja ohjattavan välisen ohjauskeskustelun, joka määritellään vastavuoroisena vuorovaikutustapahtumana. Ohjauskeskustelu rakentuu ohjattavalähitöisenä prosessina, jota mahdollistavat avoin ja ammatillinen keskustelukulttuuri sekä rakentava ohjaussuhde. (Henderson ym. 2009: 182; Kostiainen - Hupli 2012: 9-10; Romppainen 2011: 189).

Laadukkaan opiskelijaohjauksen taustalla on ohjaukselliset lähtökohdat sekä taitavat harjoittelun ohjaajat, jotka asennoituvat opiskelijaohjaukseen myönteisesti ja vastuullisesti (Luojaus 2011:148; Romppainen 2011: 205). Ohjauksen tason on todettu vaihtelevan harjoittelun ohjaajien välillä, sillä ohjaajat toimivat pääosin pohjaten omaan kokemukseen ja opiskelijaohjauskoulutusta ei kaikilla ole. Opiskelijoiden ammatillisen kasvun ja kehityksen perusedellytyksiä on ohjaajan tavoitteellinen ohjaaminen. (Luojaus 2011:149.) Laadukas opiskelijaohjaus huomioi opiskelijan yksilöllisiä oppimistyyliä ja ohjaaja osaa käyttää monipuolisia ohjaustapoja tilanteen mukaan. Laadukas opiskelijaohjaus tukee opiskelijan kliinistä päättelytaidon kehittymistä ja vahvistaa opiskelijan kliinisten taitojen kehittymistä harjoittelun aikana. (Lazarus 2016: 15.)

Opiskelijaohjaus etenee aina opiskelijan laatimien tavoitteiden kautta. Yksilöllisesti laaditut tavoitteet ja tavoitteellisen oppimisen tukeminen antavat opiskelijalle positiivisia oppimiskokemuksia. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää jatkuvaa palautteen antamista ja ohjauskeskusteluja, jotta opiskelija saa käsityksen kehittymisestään harjoittelussa. Opiskelijaohjaukseen liittyy olennaisena osana palautteen ja arvioinnin antaminen opiskelijalle. Jatkuva palautteen antaminen on myös opiskelijan oikeudenmukaisen arvioinnin edellytys. (Juntunen ym. 2016: 132.) Palautteen saamisella on merkitystä opiskelijan ammatilliselle kasvulle ja opiskelijan motivaation ja itsetunnon kohottamiselle (Clynes - Raftery 2008: 409; Karjalainen ym. 2015:186). Palaute voi olla keskustelua opiskelijan havainnoista ja toiminnasta heti oppimistilanteen jälkeen tai työvuoron päätteeksi tapahtuvaa vastavuoroista keskustelua opiskelijan onnistumisista ja mahdollisista kehittämiskohteista. Tätä ohjaajan ja opiskelijan välistä vuorovaikutteista keskustelua kutsutaan palautekeskusteluksi, jonka päämääränä on opiskelijan oma oivaltaminen omasta toiminnasta. (Karjalainen ym.2015: 186.) Palautteen antamisen tulisi olla oikea aikaista ja säännöllistä ja sen tulisi tarjota myös käytännön parannusehdotuksia (Clynes - Raftery 2008: 409; Lazarus 2016:14). Tärkeä elementti palautteen annossa on vastavuoroisuus. Ohjaaja voi kysyä opiskelijalta myös palautetta omasta ohjaamisestaan ja miten olisi voinut ohjata toisin edesauttaakseen opiskelijaa saavuttamaan tavoitteensa ja parantaakseen opiskelijan oppimiskokemusta. (Lazarus 2016:12.) Palautekeskustelujen määrä vaihtelee harjoittelun ohjaajien ja työyksiköiden välillä. Tavoitteena olisi ainakin yksi jakson lopulla pidettävä palautekeskustelu. Tämän lisäksi olisi tärkeää käydä jakson puolivälissä välikeskustelu. Tämän on todettu olevan hyödyllistä opiskelijan oppimisen etenemisen arvioinnissa. Välikeskustelun pohjalta opiskelijalla on mahdollisuus harjoittelujakson lopulla vielä vaikuttaa tavoitteisiin pääsemisessä. (Lakanmaa 2008: 55.)

Opiskelijan arviointi ohjatussa harjoittelussa perustuu oppimistavoitteisiin ja oppilaitosten arviointikriteereihin sekä opiskelijan itsearviointiin. Arvioinnin tulee kohdistua opiskelijan konkreettisiin suorituksiin, ohjatussa harjoittelussa edistymiseen sekä opiskelijan ammatilliseen tietotasoon. Arviointi voi olla epämuodollista tai muodollista ja se voidaan antaa suullisena tai kirjallisena. (Karjalainen ym. 2015: 186.) Ohjaajat kokevat opiskelijoiden arvioinnin yhdeksi haasteellisimmaksi osa-alueeksi opiskelijaohjauksessa ja ohjaajien arviointitaidoissa on eroa (Helminen 2017: 40; Karjalainen ym. 2015: 195). Harjoittelupaikkojen työpaikkakulttuurilla on todettu olevan muun muassa vaikutusta hoitotyön opiskelijoiden kliinisen harjoittelun arviointiin. Työelämän opiskelijaohjaajakoulutus edistää ohjaajien arviointiosaamista ja tekee arviointiprosessista luotettavamman kaikkien osapuolien kannalta. Helminen (2017) mukaan tarvittaisiin selkeitä normeja opiskelijaohjaukseen ja arviointiin, jotta voidaan varmistaa opiskelijan vaadittu osaaminen valmistuessa. (Helminen 2017:40.)

Opiskelijaohjaus koetaan välillä stressaavaksi toteuttaa oman työn ohessa. Ohjaukselle ei koeta aina riittävän aikaa sekä ohjaushalukkuus vaihtelee eri hoitajien välillä. Opiskelijaohjaajakoulutuksen on todettu lisäävän ohjaajien ohjausmotivaatiota sekä ohjauksen laatua (Karjalainen ym. 2015: 196; Luojus 2011:161.) Opiskelijaohjaajakoulutuksen on todettu myös vaikuttavaksi keinoksi lisätä ohjaajien ohjausosaamista ja oppimisympäristön muuttumista pedagogisemmaksi (Karjalainen ym. 2015:194; Kälkäjä ym.2016: 241; Luojus 2011:161; Salminen ym. 2010: 235). Harjoittelupaikoissa tulisi varata riittävät resurssit opiskelijaohjaukselle, erityisesti ohjauskeskusteluihin ja opiskelijan ohjaamiseen työtehtävissä. Opiskelijaohjauskoulutukseen tulisi olla kaikilla opiskelijaohjaukseen osallistuvilla mahdollisuus. Koulutuksen pääpaino tulisi olla ohjaajaominaisuuksien kehittämisessä, palautteen annossa sekä arvioinnissa. Ohjaajaominaisuuksien on tutkittu olevan yhteydessä ohjaajien asennoitumiseen tavoitteelliseen opiskelijaohjaukseen sekä arviointiin. Ohjaajien on tärkeää tiedostaa roolimallina oleminen opiskelijan ammatillisessa kasvussa. (Helminen 2017:40; Karjalainen ym. 2015: 196; Luojus 2011: 131- 133.)

Opiskelijaohjaustilanteet voivat olla välillä haasteellisia. Opiskelijat tulevat erilaisista elämäntilanteista ohjattuun harjoitteluun. Lisäksi heidän opiskelu- ja koulutustaustansa voivat olla erilaisia. Opiskelijan motivaatio voi olla heikko tai oppimisvalmiudet voivat olla puutteelliset. Opiskelijan toiminta voi olla joskus myös epäammattillista ja hänen toimintansa voi vaarantaa potilasturvallisuutta. Haastavissa opiskelijaohjaus tilanteissa

harjoittelun ohjaajan tuki ja yhteistyö oppilaitoksen kanssa korostuu sekä varhainen puuttuminen tilanteeseen. (Juntunen ym. 2016: 123-124.)

Ammattikorkeakouluissa tänä päivänä opiskelu perustuu näyttöön perustuvaan hoitotyöhön. Hoitotyön käytännön sekä laadukkaan opiskelijaohjauksen tulisi myös pohjautua viimeisimpään tutkittuun tietoon. Tämä edellyttää harjoittelun ohjaajalta jatkuvaa kouluttautumista ja tietojen päivittämistä työn ohella sekä hoitokäytäntöjen muuttamista pohjaten näyttöön perustuvaan tietoon. (Salminen ym.2010: 234.)

Käytännön harjoittelun ohjaajan rooli korostuu nykyään yhä enemmän opiskelijaohjauksessa. Ammattilaitosten opettajilla ei ole enää resursseja osallistua kaikkiin arviointikeskusteluihin ohjatuissa harjoitteluissa. Harjoittelun ohjaajat eivät koe saavansa aina tukea opettajalta opiskelijoiden ohjaamiseen. Ohjaajat pitävät tärkeänä, että opettajat luottavat heidän arvioonsa opiskelijan oppimisesta. Opettajien vähättelevän asenteen on koettu vaikuttavan ohjaajien ohjausmotivaatioon. (Juntunen ym. 2016: 134.)

2.4 Kliininen oppimisympäristö

Kliininen oppimisympäristö tarjoaa terveysalan aidon toimintaympäristön, jossa opiskelija voi harjoitella ohjatusti hoitotyötä ja oman alansa asiantuntijuutta. Kliininen oppimisympäristö sisältää ohjatun harjoittelun kaikki psykologiset, sosiaaliset ja kulttuuriset tekijät. Vuorovaikutteiset oppimisprosessit ovat keskeisiä hoitotyön oppimisen näkökulmasta kliinisissä oppimisympäristöissä. (Saarikoski ym. 2009: 173; Seshan – Shanti – Noronha - Muliira 2011: 86.) Hoitotyön opiskelijoille ohjattu harjoittelu monipuolisissa kliinisissä oppimisympäristöissä mahdollistaa hoitotaitojen oppimisen käytännössä sekä opitun teorian tiedon soveltamisen käytäntöön. Kliinisellä oppimisympäristöllä on myös tärkeä merkitys opiskelijan ammatti-identiteetin kehittymisessä ja kiinnittymisessä oman alansa työyhteisöön. (Koskinen – Silen- Lipponen 2001: 131.) Oppiminen kliinisessä oppimisympäristössä tapahtuu opiskelijan oman ja ohjaajan toiminnan sekä muiden työntekijöiden toiminnan kautta. Ohjatussa harjoittelussa saadut kokemukset ja niiden kautta oppiminen on tärkeä osa oppimista oman alan asiantuntijuuteen. Monipuoliset kliiniset oppimisympäristöt tarjoavat opiskelijoille merkityksellisiä kokemuksia ja niitä analysoimalla sekä reflektoiden tapahtuu hoitamaan oppiminen. Kliinisessä oppimisympäristössä opiskelijat oppivat myös toimimaan kollegiaalisesti ja tiedostamaan työyhteisön ja moniammatillisen sekä monimuotoisen hoitotyön merkityksen. (Rompanen 2011: 166.) Laadukas kliininen oppimisympäristö tarjoaa opiskelijalle mahdolli-

suuden osallistua riittävästi hoitoon olematta kuitenkaan ohjaajan käsipari. Opiskelijoita rohkaistaan kysymään, tuetaan oppimisessa ja kannustetaan sekä opiskelija saa riittävästi ja säännöllisesti palautetta oppimisestaan. Opiskelijaohjaus on laadukkaassa kliinisessä oppimisympäristössä opiskelijan erilaisia oppimistyyliä huomioivaa ja opiskelijalle tarjotaan monipuolisia oppimismahdollisuuksia. (Seshan ym. 2011: 87.)

Tässä opinnäytetyössä klininen oppimisympäristö tarkoittaa kaikkia kättilötyön ohjatun harjoittelun klinisiä oppimisympäristöjä, joita ovat äitiysneuvola, raskaana olevien vuodeosasto, synnytysosasto, lapsivuodeosasto, erityishoitoa vaativien vastasyntyneiden osasto sekä naistentautien osasto. Oppimisympäristöinä voivat toimia myös äitiyspoliiklinikat, naistentautien poliiklinikat sekä erilaiset järjestöt tai ehkäisyklinikka. Kansainvälisissä harjoitteluyksiköissä voidaan myös suorittaa osa ohjatuista harjoiteluista. Kättilöopiskelijan työkirjan avulla seurataan kättilöopiskelijan harjoittelun direktiivien määrällistä toteutumista. (Opetusministeriö 2006.)

3 Työn tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuvailla kättilöopiskelijan saamaa ohjausta ohjatussa käytännön harjoittelussa. Tavoitteena on hyödyntää saatua tietoa kättilöopiskelijoiden ohjauksessa sekä kehittää opiskelijaohjausta.

Tutkimuskysymykset ovat:

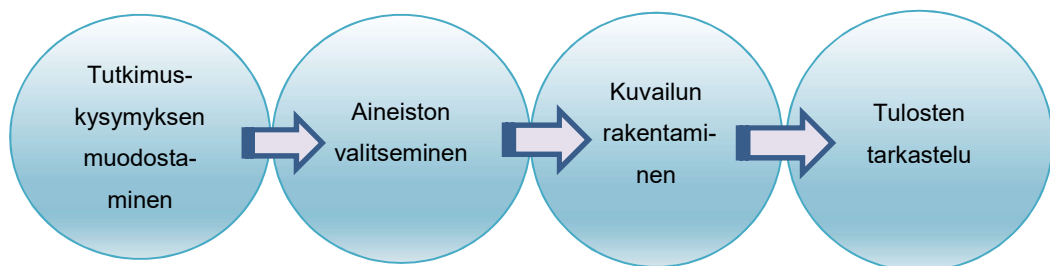
1. Mitä kättilöopiskelijan opiskelijaohjaus sisältää?
2. Mitkä tekijät ovat yhteydessä kättilöopiskelijan saamaan ohjaukseen?

4 Työn toteutus

4.1 Kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä

Kirjallisuuskatsaus on tieteellinen tutkimusmenetelmä, jonka avulla saadaan muodostettua kokonaiskuva aihepiirin aiempien tutkimusten olennaisesta sisällöstä. Kirjallisuuskatsauksessa haetaan tietoa eri tietokannoista, joista oletetaan saatavan mahdollisimman paljon aiheesta liittyvää tietoa. Kirjallisuuskatsaus on vaihe vaiheelta rakentuva tutkimusprosessi, joka vaatii hyvää perehtymistä tutkittavaan aineistoon. Tutkimusprosessi koostuu seitsemästä eri vaiheesta: tutkimussuunnitelma, tutkimusongelman määrittäminen, kirjallisuushaku ja aineiston valinta, tutkimusten arviointi ja analysointi sekä tulosten raportointi. Tutkimuksen eri vaiheet kuvataan mahdollisimman tarkasti, jotta tutkimus olisi toistettavissa sekä virheiden mahdollisuus pienenesi. (Kääriäinen - Lahtinen 2006, 37-39; Johansson- Axelin- Stolt- Ääri 2007: 5.)

Kirjallisuuskatsauksia voidaan tehdä erilaisin tavoin riippuen katsauksen tavoitteista ja mihin tarkoituksiin sitä tehdään. Kirjallisuuskatsaustyyppit voidaan jakaa narratiivisiin katsauksiin, systemaattisiin kirjallisuuskatsauksiin sekä määrälliseen meta-analyysiin ja laadulliseen meta- synteysiin. (Stolt- Axelin- Suhonen 2016: 8.) Tässä opinnäytetyössä käytetään narratiivista eli kuvailevaa kirjallisuuskatsausta, jonka tehtävänä on kuvata aiheeseen liittyvää aikaisempaa tutkimusta. Tutkimuskysymyksen muodostamisen tavoitteena on rajattu, mutta riittävän väljä tutkimuskysymys, joka ohjaa koko prosessia. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus on aineistolähtöistä ja tähtää ilmiön ymmärtämiseen. Vaiheet etenevät osittain päällekkäin koko prosessin ajan (Kuvio1) Kuvaileva kirjallisuuskatsauksessa käytetään valittujen tutkimusten laadun arviointia, mutta arviointi harvoin johtaa tutkimusten hylkäämiseen katsauksesta. (Kangasniemi ym. 2013: 292; Stolt ym. 2016: 9.)

Kuvio1. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen vaiheet (Stolt-Axelin-Suhonen 2016:9).

4.2 Kirjallisuushaku ja aineiston valinta

Kirjallisuuskatsauksen toinen vaihe sisältää varsinaisen kirjallisuushaun ja relevantin aineiston valintaprosessin. Kirjallisuuskatsauksen onnistuminen perustuu huolellisesti suoritettuun tiedonhakuprosessiin, jonka tarkoituksena on tunnistaa ja löytää kaikki tutkimuskysymykseen vastaava materiaali. Huolellisesti suoritettu hakuprosessi on katsauksen luotettavuuden kannalta tärkein vaihe, sillä virheet voivat johtaa harhaanjohtaviin tuloksiin. Huolellisesti suunniteltu hakustrategia edistää kirjallisuushaun luotettavuutta ja huolellinen jokaisen vaiheen raportointi mahdollistaa tiedonkeruun toistettavuuden. Aineistona kirjallisuuskatsauksissa ovat ensisijaisesti alkuperäistutkimukset. Sähköisissä tietokannoissa tehdyt haut eivät välttämättä tavoita kaikkia soveltuvia tutkimuksia, jonka vuoksi on syytä käyttää lisäksi myös manuaalista hakuja. Manuaalinen haku voidaan suorittaa valittujen tutkimusten lähdeluetteloita hyödyntämällä. (Johansson ym. 2007:49; Stolt ym. 2016:25.)

Koko tiedonhakuprosessin ajan etenee aineiston valinnan jatkuva ja vastavuoroinen reflektointi suhteessa tutkimuskysymyksiin. Prosessin aikana tutkimuskysymys sekä siihen vastaamaan valittu aineisto voivat tarkentua. Valittujen aineistojen menetelmät voivat olla keskenään erilaisia. (Kangasniemi ym. 2013: 296.)

Tässä opinnäytetyössä kirjallisuuskatsauksen tiedonkeruu toteutettiin systemaattisen tiedonhaun periaatteen mukaisesti. Tutkimuskysymykset muodostettiin siten, että niillä saataisiin mahdollisimman kattavasti tietoa opinnäytetyön aiheen kannalta.

4.2.1 Sisäänotto- ja poissulkukriteerit

Sisäänotto- ja poissulkukriteerit laaditaan tarkasti aineiston valintaa varten. Tarkasti määritellyt ja kuvatut valintakriteerit ehkäisevät virheitä ja ohjaavat kirjallisuuskatsauksen aineiston valintaa. Keskeistä sisäänotto- ja poissulkukriteerien määrittämisessä on tarkkuus, objektiivisuus ja toistettavuus. Tarkka dokumentointi mahdollistaa kirjallisuushaun toistettavuuden. Kirjallisuushaku saattaa tuottaa laajasti viitteitä, mutta valintaprosessin perusteella vain muutama valikoituu katsaukseen. Relevantit sisäänotto- ja poissulkukriteerit ovat tässä valintaprosessissa keskeisiä. (Stolt ym. 2016: 60-61.)

Tutkimusten sisäänotto- ja poissulkukriteerit määriteltiin tarkasti, jotta hakujen tulokset vastaisivat tutkimuskysymyksiin (Taulukko 1). Tutkimuksen tarkoituksena oli saada

tietoa kättilöopiskelijoiden saamasta ohjauksesta käytännön harjoittelussa sekä tekijöistä, mitkä ovat yhteydessä kättilöopiskelijan saamaan ohjaukseen. Kirjallisuuskatsaukseen hyväksyttiin vain luotettavat ja korkealaatuiset alkuperäistutkimukset, minkä vuoksi opinnäytetyötasoiset julkaisut sekä ammattilehdessä julkaistut artikkelit tai tutkimusraportit rajattiin ulkopuolelle. Aikarajauksella haluttiin löytää mahdollisimman uudet tutkimukset, jotta katsaus olisi paremmin yleistettävissä tämän päivän kättilöopiskelijoihin. Tutkimusasetelmaa ei määritelty kriteereissä, jotta aiheesta saataisiin mahdollisimman kattava tulos. Sisäänottokriteereissä kohderyhmä rajattiin tarkasti, jotta kirjallisuuskatsauksella saataisiin tietoa juuri kättilöopiskelijoiden saamasta ohjauksesta ja tekijöistä, mitkä ovat yhteydessä heidän saamaan ohjaukseen. Tutkimuksen ulkopuolelle rajattiin kaikki tutkimukset, jotka käsittelivät muiden kuin kättilöopiskelijoiden saamaa ohjausta.

Taulukko 1. Tutkimusten sisäänotto- ja poissulkukriteerit

Sisäänottokriteerit	Poissulkukriteerit
Tutkimus on julkaistu vuosien 2007- 2017 aikana	Tutkimus on julkaistu ennen vuotta 2007
Väitöskirja, lisensoitustyö, tieteellisessä lehdessä julkaistu artikkeli tai tutkimusraportti	Opinnäytetyötasoinen julkaisu, ammattilehdessä julkaistu artikkeli tai tutkimusraportti
Tutkimus on alkuperäistutkimus	Tutkimus ei ole alkuperäistutkimus
Tutkimus on saatavissa koko tekstinä	Tutkimuksesta saatavissa vain abstrakti tai koko teksti on maksullinen
Tutkimuksen julkaisukieli on suomi, ruotsi tai englanti	Tutkimuksen julkaisukieli on muu kuin suomi, ruotsi tai englanti
Tutkimus on relevantti opinnäytetyön aiheen kannalta ja vastaa tutkimuskysymyksiin	Tutkimus ei ole relevantti opinnäytetyön aiheen kannalta, eikä tutkimus vastaa opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin

4.2.2 Hakusanat ja tietokannat

Sähköisiä tietokantahakuja varten tarvitaan hakusanat ja niistä muodostetut hakulausekkeet. Hakusanat muotoutuvat opinnäytetyön tutkimuskysymysten perusteella. Oma aihe tai tutkimuskysymykset eivät välttämättä suoraan sovellu hakulausekkeeksi, jolloin

määritetään käsitteet mitkä ovat välttämättömiä haun kannalta. Haku voidaan tehdä vapaasanahauulla tai voidaan käyttää tietokantojen asiasanahakuja, joilla voidaan täydentää hakulauseketta. Hakusanojen yhdistelyyn käytetään Boolean operaattoreita. Eri hakukokonaisuudet voidaan yhdistää toisiinsa AND- operaattorin avulla ja toisilleen vaihtoehtoiset hakusanat yhdistetään OR-operaattorilla. Tiedonhaun perustyökaluja ovat myös sulkeet ja sanankatkaisut sekä fraasit. Hoitotieteen useissa tietokannoissa katkaisumerkkinä toimii*, jota käyttämällä haku kattaa monikot ja sananjohdannaiset. (Johansson ym.2007: 6; Stolt ym. 2016:38- 40.)

Tämän kirjallisuuskatsauksen hakusanat muodostettiin tutkimuskysymysten keskeisistä asiasanoista. Hakusanojen muodostamisessa käytettiin apuna myös Cinahl- tietokannan CINAHL Headings asiasanastoa, Medic- tietokannan MeSH- asiasanastoa sekä Cochrane- tietokannan Mesh- termejä. Ennen varsinaista tiedonhakua suoritettiin koehakuja, joiden perusteella hakusanoja vielä tarkennettiin, jotta tiedonhaku tuottaisi mahdollisimman täsmällisiä osumia tutkittavan aiheen kannalta. Valintaprosessin esitestaukseen suositellaan, jotta saadaan tietoa hakuprosessin toimivuudesta. Esitestauksessa saadaan tietoa myös tiedonhakuun kuluva ajasta. (Johansson ym. 2007:6.)

Tässä opinnäytetyössä aineistoa haettiin vapaasanahakuna ja MeSH-asiasanahakuna. Hakusanayhdistelmien muotoa muuteltiin eri tietokantojen ominaisuuksien mukaan esitestauksen perusteella. Suomenkielessä ohjatusta harjoittelusta on käytössä useita mahdollisia termejä, jonka vuoksi Medicissä hakusanoina käytettiin: käytän*, ohja*harj* ja klin*. Cochranessa hakusanoina käytettiin vain midwife student and clinical practice, sillä koehaussa hakusanoihin yhdistettynä supervision ei antanut yhtään hakutulosta.

Opinnäytetyössä käytetyt hakusanat:

- “midwife student” and “clinical practice” and “student supervision”
- käytän*, ohja*,harj*,klin*

Hakusanojen ja sisäänotto- ja poissulkukriteerien määrittelyn jälkeen valitaan käytettävät tietokannat, joiden valintaan vaikuttaa haettava aihe ja minkälaisesta työstä on kyse. Useamman tietokannan käyttö lisää mahdollisimman kattavan tiedon löytämistä aiheesta. (Stolt ym. 2016: 42.) Tässä työssä tiedonhaku tehtiin terveystieteiden tietokannoista (Medic, Cinahl, Cochrane Library) keväällä 2018 (Taulukko 2). Tietokannoista tehdyn haun lisäksi tehtiin manuaalista hakua käymällä kirjallisuuskatsaukseen valikoituneiden tutkimusten lähdeluetteloita läpi.

Taulukko 2. Kirjallisuuskatsauksessa käytetyt tietokannat (Johansson ym. 2007: 30- 31, Stolt ym. 2016: 46- 47).

TIETOKANTA	SISÄLTÖ
MEDIC	Medic on Suomalainen terveystieteiden tietokanta. Tietokannasta löytyy artikkeleita, kirjoja, väitöskirjoja, opinnäytetöitä ja tutkimuslaitosten raportteja vuodesta 1978 lähtien. Maksullinen.
CINAHL	CINAHL eli Cumulative Index to nursing and Allied Health Literature. CINAHL on keskeisin tietokanta hoitotieteen tiedonhakuihin. Hoitotieteen, hoitotyön ja siihen liittyvien lähialojen, kuten fysioterapian ja toimintaterapian viitteitä vuodesta 1982 lähtien. Sisältö koostuu lehtiartikkeleista, kirjoista ja kongressijulkaisuista. CINAHL Headings asiasanasto käytettävissä. Englanninkielinen. Maksullinen.
COCHRANE LIBRARY	Cochrane Library on näyttöön perustuvaan tietoon pohjautuva tietokanta. Tietokannasta löytyy Cochranen systemaattisia katsausartikkeleita sekä kontrolloitujen tutkimusten rekisteri. Mesh-termit käytettävissä.

4.2.3 Tiedonhaku ja tutkimusten valintaprosessi

Cinahl- tietokannassa ensimmäinen haku tehtiin käyttämällä hakusanoja midwife student AND clinical practice AND student supervision. Hakutulokseksi saatiin 34 julkaisua. Sisäänotto- ja poissulkukriteerien perusteella valittiin neljä tutkimusta. (Taulukko 3, kuvio 2.) Toinen haku Cinahl- tietokannassa tehtiin käyttämällä hakusanoja nurse-midwives and students and clinical practice. Hakutulokseksi saatiin 133 viitettä, joista

kolme viitettä oli samaa kuin edellisessä haussa. Sisäänotto- ja poissulkukriteerien perusteella valittiin viisi tutkimusta. (Taulukko 3, kuvio 2.)

Medic- tietokannasta ensimmäinen haku suoritettiin käyttämällä hakusanoina kättilö*opisk*midwi*student*AND ohj*student supervis*AND harjoittelu*"clinical practice". Hakutulokseksi saatiin 58 julkaisua. Sisäänotto- ja poissulkukriteerien perusteella ei valittu yhtään julkaisua. Toinen haku tehtiin hakusanoilla "käytän*", "ohja*", "harj*" "kliin*"and kättilö*opisk*. Hakutulokseksi saatiin 401 viitettä, joista 51 oli samaa viitettä kuin ensimmäisessä haussa. Sisäänotto- ja poissulkukriteerien perusteella ei valikoitunut yhtään tutkimusta (Taulukko 3, kuvio 2.) Medicissä tehtiin vielä kolmas haku käyttämällä meSH- hakusanoja nurse- midwi*student and "clinical practice". Hakutulokseksi saatiin yhdeksän viitettä, joista kaksi oli samaa kuin aikaisemmassa haussa. Yhtään julkaisua ei valikoitunut sisäänotto- ja poissulkukriteerien perusteella. (Taulukko 3, kuvio 2.)

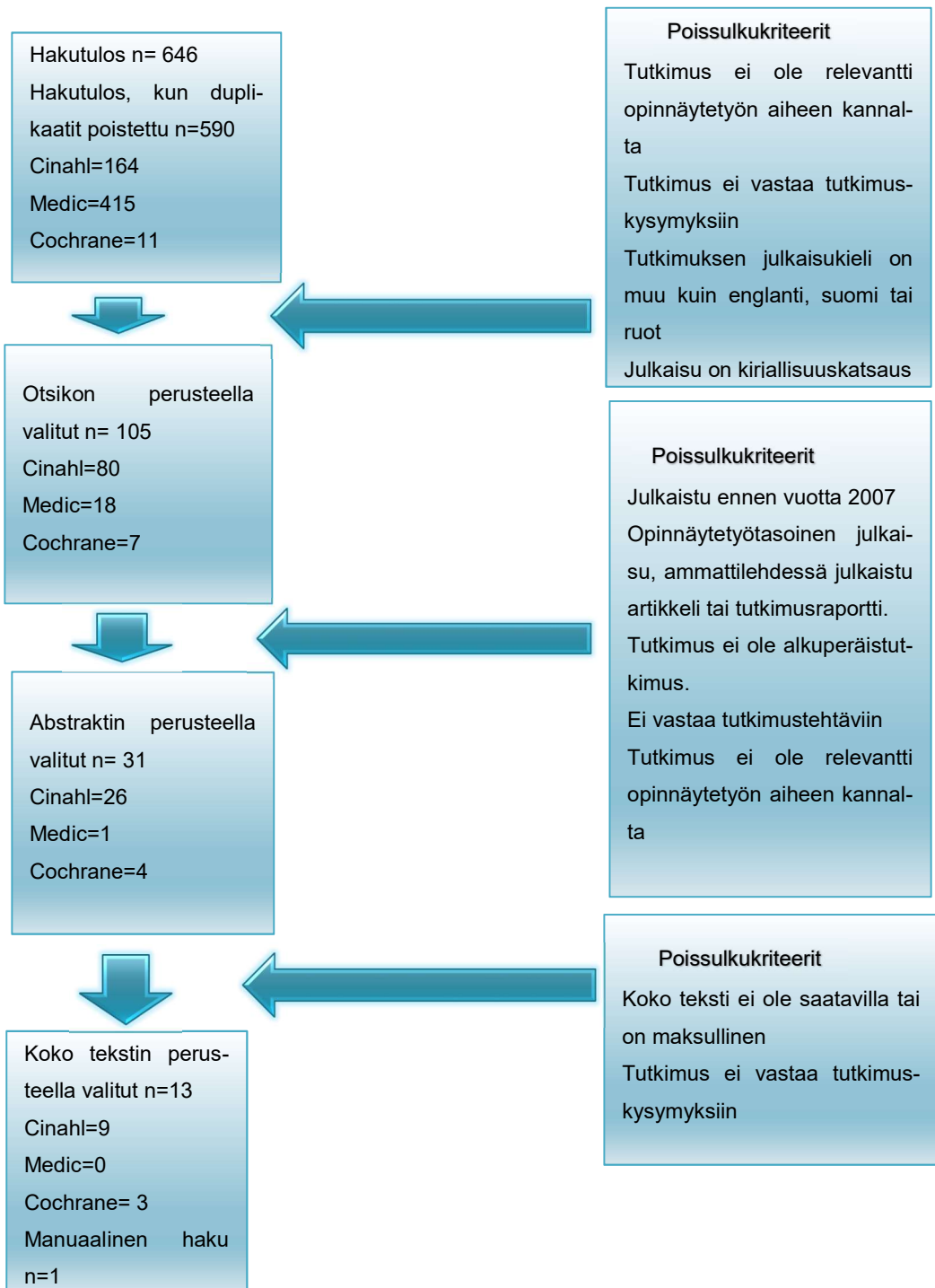
Cochrane Library- tietokannasta haku tehtiin käyttämällä hakusanoja midwife student AND clinical practice. Nämä hakusanat antoivat 11 viitettä. Sisäänotto- ja poissulkukriteerien perusteella valittiin kolme tutkimusta. (Taulukko 3, kuvio 2.)

Valituilla kriteereillä hakutulokseksi saatiin päällekkäisten duplikaattien (56) poistamisen jälkeen 590 julkaisua. Hakutuloksessa oli mukana väitöskirjoja, lisensiaatintutkimuksia, pro gradu -tutkielmia, artikkeleita, tieteellisiä julkaisuja ja erilaisia tutkimusraportteja sekä ammattilehdissä olevia julkaisuja. Julkaisut olivat vuosilta 1991-2017. Näistä julkaisuista lopulliseen katsaukseen valittiin 12 sisäänottokriteerien mukaista julkaisua sekä yksi manuaalisella haulilla valittu tutkimus.

Seuraavassa taulukossa esitellään tiedonhaku tietokannoittain. Taulukossa kuvataan hakutulokset sekä otsikon perusteella valittujen viitteiden määrä sekä tiivistelmä- että kokotekstitasolla luettujen ja lopullisen valinnan määrä.

Taulukko 2. Tiedonhaun kuvaus eri tietokannoista

Tietokanta	Hakusanat	Hakutulos	Otsikon perusteella valitut	Tiivistelmä tasolla luettu	Koko teksti luettu	Lopullinen valinta
CINAHL	midwife student and clinical practice and student supervision	34	30	25	14	4
	nurse- midwives and students and clinical practice	130	50	30	12	5
MEDIC	kätilö*opisk*midwi* student*and ohj*student supervis*and harjoittelu**clinical practice”	58	12	12	0	0
	käytän*ohja*harj* klin*and kätilö*opisk*	350	2	20	1	0
	nurse- mid- wi*student*and ”clinical practice”and supervis*	7	4	1	0	0
COCHRANE LIBRARY	midwife student and clinical practice	11	7	6	4	3
MANUAALINEN HAKU						1
YHTEENSÄ		590	105	94	31	13

Kuvio 2. Aineistonhakuprosessi

4.3 Laadunarviointi

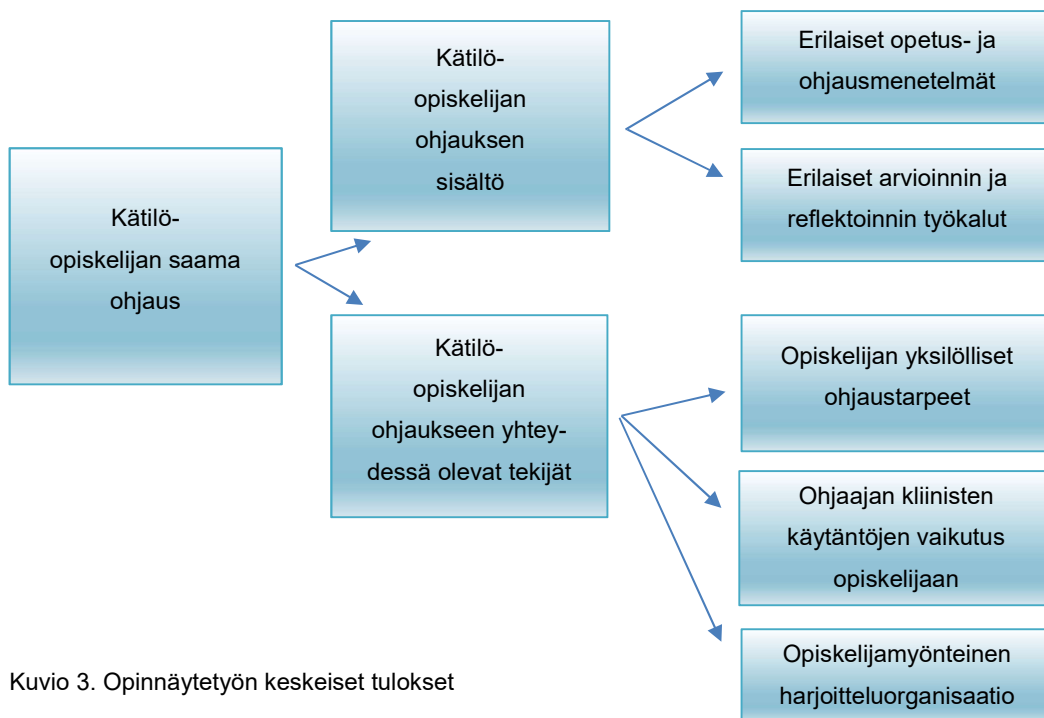
Valittujen tutkimusten laadun arvioinnilla on tärkeä merkitys kirjallisuuskatsauksen onnistumisen kannalta ja sillä voidaan lisätä kirjallisuuskatsauksen yleistä luotettavuutta. Laadun arvioinnissa kiinnitetään huomiota siihen, kuinka luotettavaa ja laadukasta tutkimusten antama tieto on. Pääasiallisin tavoite tutkimusartikkeleita arvioitaessa on keskittyä arvioimaan tutkimusten pätevyyttä eli validiteettia, kliinistä merkittävyyttä sekä yleistettävyyttä. Arvioinnin kohteena on myös alkuperäistutkimuksissa käytetyt menetelmät, vahvuudet ja heikkoudet. Tutkimusten arvioinnissa voi esittää päätelmiä siitä, minkälaista tietoa valikoituneista tutkimuksista mahdollisesti puuttuu. Jos tutkimukseen on valikoitunut pääasiallisesti kuvailevia tutkimuksia, ei näytön astetta voida esittää tutkimusten vaikuttavuudesta. Laadunarviointia tehdään myös välttääkseen katsauksen tulosten vinouma tai virheellisesti painottuneet päätelmät. Arviointi voi myös tuottaa suosituksia jatkotutkimusehdotuksille ja ohjata tulosten tulkintaa sekä erotella tutkimusten laatueroja. (Johansson ym. 2007:101; Stolt ym. 2016: 30,68.)

Tutkimusten laadunarviointia voidaan tehdä monella tavalla riippuen katsaukseen valitusta aineistosta. Tutkimusten laadunarvioinnin voi sisällyttää sisäänottokriteereihin määrittämällä tietty tutkimusten laadun aste kriteeriksi tutkimusten valintaan. Tutkimusten arvioinnissa voidaan käyttää valmiita tarkistuslistoja, joita on kehitetty tutkimuksen laadun parantamiseen ja arviointiin. (Johansson ym. 2007: 101-105; Joanna Briggs Institute 2013.)

Tässä opinnäytetyössä artikkelien valinnan jälkeen koko teksti luettiin huolellisesti läpi. Artikkeleissa kiinnitettiin huomiota käytettyihin tutkimusmenetelmiin, aineiston kokoon, tuloksiin ja kliiniseen merkittävyyteen. Tutkimuksen kohderyhmä oli kaikissa tutkimuksissa kättilöopiskelijat. Aineiston koko vaihteli 6:sta 145: n. Tutkimuksissa oli käytetty erilaisia aineistonkeruumenetelmiä (Liite 1). Osa tutkimuksista oli menetelmällisesti tasokkaita, osa taas menetelmällisesti heikompia. Viidessä tutkimuksessa aineiston analyysimenetelmiä ei ollut raportoitu lainkaan. Viisi julkaisua oli tieteellisiä artikkeleita. Kaikki tutkimukset oli julkaistu vertaisarvioituissa lehdissä ja olivat alkuperäistutkimuksia tai tieteellisiä artikkeleita. Tämän opinnäytetyön tuloksilla ei ole suuri kliininen merkitys, mutta tämä työ lisää tietoa kättilöopiskelijan saamasta ohjauksesta ohjatussa harjoittelussa ja tuloksia voidaan hyödyntää opiskelijaohjauksen kehittämiseen.

4.4 Aineiston luokittelu

Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen tavoitteena on saada tietoa mitä tutkittavasta aiheesta tiedetään sekä kuvata keskeisiä käsitteitä sekä niiden välisiä suhteita. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen luokittelussa aineistoa yhdistetään ja analysoidaan kriittisesti ja syntetisoidaan tietoa, jonka pohjalta laaditaan laadullinen kuvailu. Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa aiemman tutkimuksen tarkastelu voi johtaa uuden tulkinna syntyymiseen yhdistämällä se muuhun tutkimuskysymyksen kannalta olennaiseen tietoon. Menetelmän tavoitteena on luoda jäsentynyt kokonaisuus ja laajempien päätelmien tekeminen aineistosta. Valikoidusta aineistosta etsitään tutkittavan aiheen kannalta merkityksellisiä asioita, joita ryhmitellään kokonaisuuksiksi. Aineiston syvällinen tunteminen sekä aineiston kokonaisuuden hallinta ovat tärkeitä kuvailun rakentamisessa. Laadullisten menetelmien ohella voidaan käyttää myös kvantitatiivisia menetelmiä, jolloin voidaan laskea sisältöjen esiintyvyyttä ja sen perusteella koota ilmiöitä erilaisiin järjestyksiin. (Kangasniemi ym.2013: 296- 297.) Tässä opinnäytetyössä etsitään valitusta aineistosta tutkimuskysymysten kannalta merkityksellisiä asioita, joita ryhmitellään kokonaisuuksiksi. Valitut tutkimukset ovat kuvattu taulukossa (Liite 1), jossa kerrotaan tutkimuksen tekijät, tutkimuspaikka ja - vuosi, tutkimuksen tarkoitus, aineisto ja keskeiset tulokset. Tutkimukset luokiteltiin tutkimuskysymyksittäin (kuvio 3).

Kuvio 3. Opinnäytetyön keskeiset tulokset

5 Tulokset

Tämän opinnäytetyön tulokset esitetään tutkimuskysymyksistä muodostuneen jaottelun pohjalta. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen avulla esitetään mitä kättilöopiskelijan opiskelijaohjaus sisältää ja kättilöopiskelijan ohjaukseen yhteydessä olevat tekijät. Tulosten esittämisen selkiyttämiseksi tutkimuskysymykset jaettiin vielä osiin.

5.1 Kättilöopiskelijan ohjauksen sisältö

Tämän opinnäytetyön ensimmäinen tutkimuskysymys koski kättilöopiskelijan opiskelijaohjauksen sisältöä. Tarkoituksena oli selvittää valituista alkuperäistutkimuksista, minkälaisista asioista kättilöopiskelijan opiskelijaohjaus koostuu. Aineistosta muodostui kaksi pääkategoriaa: Erilaiset opetus- ja ohjausmenetelmät ja erilaiset arvioinnin sekä reflektion työkälyt.

5.1.1 Erilaiset opetus- ja ohjausmenetelmät

Kirjallisuuskatsaukseen valikoituneesta aineistosta ilmeni useita erilaisia kättilöopiskelijan opetus- ohjausmenetelmiä. Aineistoissa näyttöyksi laaja- alaisesti simulaatioiden olevan hyviä ja tehokkaita oppimisen muotoja erilaisten obstetristen hätätilanteiden harjoitteluun. Synnytyksen hoidossa on äkillisiä tilanteita, jotka saattavat ilmetä ilman varoitusta. Tällaisia hätätilanteita, on esimerkiksi hartiadystokia, jossa sikiön hartiat kiilautuvat synnyttäjän luiseen lantioon. Hartiadystokian hoito vaatii erityisiä kädentaitoja, joita jokaisen synnytystä hoitavan tulee osata. Tilanne on harvinainen, jota kättilöopiskelija ei välttämättä kohtaakaan ennen valmistumista. Simulaatioperustainen oppiminen mahdollistaa ammattitaidon saavuttamisen vaativissa hoitotyön hätätilanteissa ja harjoitella potilasturvallisuutta vaarantamatta. Monipuolisten opetusmenetelmien todettiin tehostavan oppimista ja taidon ylläpitämistä. Video- opetus simulaation lisäksi tehosti oppimista ja mahdollisti kädentaitojen kehittymistä verrattuna ryhmään, joka suoritti vain simulaatioharjoittelun. (Verhaeghe ym. 2017: 479.) Simulaatioharjoittelun todettiin edistävän kättilöopiskelijoiden kliinisiä arviointitaitoja ja niitä tulisikin kohdentaa kättilötyöhön liittyvään päätöksentekoon. (Brady ym. 2013: 529.) Simulaatioperustaisessa oppimisessa erilaisten potilassimulaattoreiden käyttö koettiin hyödylliseksi ja lisäävän tilanteen realistisuutta riippuen siitä, kuinka hyvin tilanne jäljittelee todellisuutta. Simu-

laatiotilanne oli erittäin realistinen, kun se toteutettiin oikeassa ympäristössä ja simulaatioon osallistui henkilökunta opiskelijoiden ohella. Kätilöopiskelijat kokivat simulaatioympäristön turvalliseksi harjoitella kädentaitoja sekä kognitiivisia taitoja. Tärkeä osa simulaatiooperusteista oppimista oli keskustelu harjoittelun jälkeen. Kätilöopiskelijat saivat keskusteluista uusia toimintamalleja ja luottamusta toimia hätätilanteessa. Hätätilanteiden harjoittelu sai kätilöopiskelijat pohtimaan heidän ammatillista osaamistaan, simulaatiotilanteen vahvuuksia sekä heikkouksia. (Lindsay ym. 2015: 301-303.) Simulaatio-opetutusta voitiin hyödyntää myös erilaisissa hoitotyön käytännön taitojen opetuksessa ennen harjoittelun alkamista. Kätilötyön peruskädentaitoihin kuuluvan sisätutkimuksen opetteleminen simulaation avulla todettiin hyödylliseksi. Kätilöopiskelijoiden oppimisen taso oli kuitenkin riippuvainen käytetyn potilassimulaattorin todellisuustason asteesta. Oppiminen lisääntyi mitä korkeampi teknologiataso (high-fidelity) oli käytetyssä potilassimulaattorissa. Opiskelijat kokivat olevan simulaatio- opetuksen jälkeen valmiimpia tulevaan harjoitteluun. (Brady ym. 2013:528.)

Aineistossa kuvattiin innovatiivinen harjoittelumalli, jossa kätilöopiskelijat oppivat itsenäisesti suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan synnyttäjän hoitoa omien potilastapausten avulla. Harjoittelumalliin kuului olennaisena osana tapahtumakäsikirja, joka auttoi opiskelijaa hoidon suunnittelussa sekä hallitsemaan synnyttävän naisen hoidon kokonaisuuden. Ohjaavan kätilön sekä kliinisen opettajan tuki oli tärkeää ja opiskelijat olivat velvollisia tarkasti raportoimaan antamastaan hoidostaan ja ohjauksesta. Harjoittelumalli edisti opiskelijan ammatillista kehittymistä, kriittistä ajattelua sekä itsenäistä päätöksentekokykyä. (Fry – Rawson - Lewis 2008: 570-573.) Yhtenä opetus- ja ohjausmenetelmänä kätilöopiskelijan päätöksentekoprosessien harjoitteluun oli päätöksentekoon keskittyvä viikko synnytyssaliharjoittelussa. Päätöksentekoon keskittyvä viikko lisäsi opiskelijoiden tietoja ja taitoja itsenäisessä päätöksentekoprosessissa ja tarjosi turvallisen ympäristön keskustella päätöksentekoon liittyvistä prosesseista, käytännöistä ja dokumentaatiosta. Harjoittelun ohjaajalla ja kliinisellä opettajalla oli merkittävä vaikutus opiskelijan oppimiseen ja opiskelijan tukemiseen päätöksenteossa. Ryhmäkeskustelut, joissa kliininen opettaja ja ohjaaja oli paikalla lisäsi opiskelijoiden teorian yhdistämistä käytäntöön sekä näyttöön pohjautuvalla tiedolla perustelemista. Viikko paransi opiskelijoiden laadukasta hoitotyön kirjaamista ja asiakkaan huomioimista hoitoonsa liittyvissä päätöksissä. (Kitson-Reynolds - Rogers 2011:126-129.) Synnytyssaliharjoittelussa olevien opiskelijoiden itsenäiseen työskentelyyn pohjautuvan harjoittelumalliin kuuluva työkirja ohjasi opiskelijoiden päätöksentekoprosessien kehittymistä.

Kirja sisälsi erilaisia ongelmanratkaisu- ja päätöksentekotekniikoita, joiden avulla kättilöopiskelija pystyi itsenäisesti harjoitella päätöksentekoa. (Fry ym. 2008: 568.)

Norjalainen pilottitutkimus tutki kättilöopiskelijoiden kokemuksia, miten hoidon jatkuvuus vaikutti opiskelijoiden käsitykseen normaalista raskaudesta, synnytyksestä ja lapsivuodeajasta. Tämä harjoittelumalli, jossa kättilöopiskelija hoiti naisen koko raskauden ajan seurannan, synnytyksen sekä lapsivuodeajan edisti opiskelijan ja synnyttäjän keskinäistä luottamusta ja kumppanuutta sekä tarjosi mielekkäämpiä ja syvällisempiä oppimiskokemuksia. Synnyttäjien oli välillä vaikea luottaa kättilöopiskelijan osaamiseen. Tämä harjoittelumalli vahvisti perheiden luottamista kättilöopiskelijan ammatilliseen osaamiseen ja sitä kautta vahvisti opiskelijan itsetuntoa. Harjoittelumalliin osallistuvilla opiskelijoilla henkilökohtainen ammatillinen kasvu oli suurempaa kuin perinteisellä tavalla harjoittelevilla opiskelijoilla. Opiskelijat tulivat tietoisiksi yksilöllisen hoidon tärkeydestä, kokonaisvaltaisesta hoidosta ja ymmärsivät kättilötyön terveyttä edistävän näkökulman. Kättilöopiskelijat hyötyisivät harjoitteluissa hoidon jatkuvuudesta, mikä edistäisi kättilötyön ammatillisten pätevyysvaatimusten saavuttamista. (Aune – Dahlberg - Ingebrigtsen 2011: 520-523.) Portfoliotyöskentely edisti synnytyssaliharjoittelussa olevien kättilöopiskelijoiden oppimista synnyttäjän kokonaisvaltaisesta hoidosta. Kättilöopiskelijat kokosivat portfoliokansioon kaikki tiedot synnyttäjän potilashistoriasta, tutkimuksista ja annetusta hoidosta. Harjoittelun lopuksi tehdyssä lopputestissä portfolioryhmään osallistuvilla kättilöopiskelijoilla oli merkittävästi paremmat arvosanat diagnostisissa taidoissa ja kyvyssä soveltaa teoriaa käytäntöön. Portfoliotyöskentely lisäsi merkittävästi opiskelijoiden oppimistasoa synnytyksen hoidossa. (Kariman - Moafi 2011: 3- 4.)

Kättilöopinnot aikana Southampton malli valmensi kättilöopiskelijoita kirjoittamaan tapahtumaraportteja ja vastineita. Malli myös tuki opiskelijoita emotionaalisesti raskaissa ja mahdollisesti traumaattisissa kliinisissä tilanteissa, joihin yleensä tapahtumaraportit ja vastineet liittyvät. Mallin käytöllä saatiin tehokkaita tuloksia kirjallisen raportin laadukkaampaan laadintaan ja parempaan ymmärtämiseen. Tapahtumaraporttien ja vastineiden kirjoittaminen on todettu olevan haasteellista myös valmistuneille kättilöille. (Kitson -Reynolds - Ferns 2013: 810- 812.)

5.1.2 Erilaiset arvioinnin ja reflektoinnin työkalut

Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen todettiin hyväksi reflektion apuväline. Opiskelija pohti joka työvuoron jälkeen oppimistaan kirjoittamalla ajatuksiaan oppimispäiväkirjaan. (Phillips - Morris 2008: 465; Persson ym. 2015:136-137.) Synnytyssaliharjoittelussa jokaisen synnytyksen hoidon jälkeinen pohdinta kirjallisesti edisti opiskelijan ammatillisesta kehittymistä ja auttoi opiskelijaa jäsentämään oppimistaan (Person ym. 2015: 137). Suljettu verkkoympäristö tarjosi mahdollisuuden reflektiiviseen harjoittelun prosessointiin ja oppimispäiväkirjan kirjoittamiseen. Opettajalla oli myös mahdollisuus osallistua opiskelijan ohjaamiseen ja tukemiseen harjoittelun aikana verkkoympäristössä. Tämä oli hyödyllistä etenkin silloin, jos pitkävälimatka tai opettajan resurssien puute esti opiskelijan tapaamisen harjoittelun aikana. (Phillips - Morris 2008:465-466.) Reflektiiviset pohdinnat auttoivat ohjaajaa ohjausprosessissa ymmärtämään opiskelijaa paremmin ja tukemaan opiskelijaa oppimisessa. (Persson – Kvist - Ekelin 2015: 137.) Itsenäiseen työskentelyyn pohjautuvassa omien potilastapausten harjoittelumallissa kättilöopiskelijan rooli oli aktiivinen, kehittyvä ja reflektiiva. Oman toiminnan reflektointi ja sen kautta oppiminen kuului olennaisena osana tähän harjoittelumalliin. Reflektio oli tärkeää kättilöopiskelijan ammatilliselle kasvulle ja kehittymiselle. (Fry ym. 2008: 571.) Synnytyssaliharjoittelussa portfoliokansio harjoittelun reflektio- ja arviointivälineenä lisäsi opiskelijoiden hoidollista osaamista sekä opiskelijoiden osallistumista oppimisprosessiin. Portfoliotyöskentely lisäsi kättilöopiskelijoiden itsearviointikykyä auttamalla opiskelijaa tunnistamaan omaa osaamistaan ja kehittymistä. (Kariman - Moafi 2011: 4). Ohjauskeskustelu opiskelijan kanssa oli parhaimmillaan opiskelijan omaa reflektiota tukevaa (Kitson – Reynolds- Rogers 2011: 125). Synnytyssaliharjoittelussa olevien opiskelijoiden itsenäiseen työskentelyyn pohjautuvan harjoittelumalliin kuului työkirja, jonka yhtenä olennaisena osana oli opiskelijan reflektiivinen pohdinta hoitamistaan synnyttäjistä. Reflektiivisen kirjallisen pohdinnan voitiin nähdä edistävän opiskelijoiden oppimista. (Fry ym. 2008: 569.)

Harjoittelun ohjaajat kokivat haasteelliseksi ehtiä aina antamaan palautetta ja opiskelijan arviointia oli hankala tehdä, jos opiskelijan kanssa työskentely oli ollut vähäistä. Integroitu palaute- arviointivälineen tarkoituksena oli tukea opiskelijoiden itseohjautuvaa oppimista harjoittelussa ja helpottaa opiskelijan palautteen saamista ja itsearvioinnin kirjoittamista. Tulokset osoittivat, että integraatio tuki oppimista ja arviointia kliinisissä harjoitteluissa sekä edisti opiskelijoiden reflektiivistä pohdintaa. Menetelmän vaikutus opiskelijoiden oppimiseen oli kuitenkin riippuvainen ohjaajan palautteesta ja tuesta.

Integraatio tuki itsearviointia ja opiskelijan pohdintaa sekä ohjaajan antamaa arvioita. Motivoituneilla ohjaajilla ja ohjauksen laadulla oli vaikutusta siihen, miten maksimaalinen hyöty integroidusta välineestä saadaan. Opiskelijoiden oma aktiivisuus palautteen pyytämiseen oli myös merkittävää. Integroitu oppimisväline tuki opiskelijoiden itsenäistä oppimista ja oli hyödyllinen erityisesti silloin, jos opiskelijan saama ohjaus tai palaute oli ollut vähäistä. Integroitu palaute- arviointimenetelmä auttoi harjoittelun ohjaajaa lopuarvioinnin antamisessa palautteen ja jatkuvan arvioinnin pohjalta. (Embo - Driessen - Walke- Van Der Vleuten 2010: 265-269.) Portfoliokansion kansion avulla opiskelija pystyi osoittamaan tehokkaammin osaamistaan soveltaa teoriaa käytäntöön sekä synnyttäjän hoitoprosessin ymmärtämistä ja hallintaa. Portfoliokansio toimi hyvänä arviointivälineenä harjoittelun ohjaajalle. Tämä arviointimenetelmä antoi luotettavasti tietoa opiskelijoiden arvioinnista eri näkökulmista oppimisprosessin aikana. (Kariman - Moafi 2011: 3-4.) Kansainvälisiin kättilön pätevyysvaatimukseen pohjautuva naisten hoitotyöhön kehitetty mittari todettiin hyödylliseksi arvioinnin työkaluksi. Mittarilla voitiin mitata kättilöopiskelijan suoriutumista kättilön ammattitaitovaatimuksissa. (Brady ym. 2013:529.)

5.2 Kättilöopiskelijan ohjaukseen yhteydessä olevat tekijät

Opinnäytetyön toinen tutkimuskysymys koski kättilöopiskelijan ohjaukseen yhteydessä olevia tekijöitä. Tarkoituksena oli selvittää valitusta aineistoista, minkälaiset tekijät ovat yhteydessä kättilöopiskelijan saamaan ohjauksen. Aineistoista muodostui kolme pääkategoriaa: opiskelijan yksilölliset ohjaustarpeet, ohjaajan kliinisten käytäntöjen vaikutus opiskelijaan sekä opiskelijamyönteinen harjoitteluorganisaatio.

5.2.1 Opiskelijan yksilölliset ohjaustarpeet

Monia kättilötyön opetetaan ja opitaan oikeakätisten näkökulmasta. Tämä asetti haasteita osalle vasenkätisistä kättilöopiskelijoista. Vasenkätisten kättilöopiskelijoiden täytyi itse opetella kädentaidot vastaamaan heidän vasenkätisyyttään tai he mukauttivat kädentaitojen oppimisen oikeakätisten ohjaajien mukaan. Vasenkätiset kättilöopiskelijat kokivat, että synnytyssalissa tavaroiden sijoittelu tehdään automaattisesti oikeakätisten näkökulmasta. Ohjaajan tulisi olla tietoinen mahdollisista eroista, mitä vasenkätisyys voi merkitä kliinisten taitojen opiskelussa. Kättilökoulutuksessa tulisi jo huomioida va-

senkätisten opiskelijoiden oppiminen heidän omalla tavallaan. (Power - Quilter 2008: 658-659.)

5.2.2 Ohjaajan kliinisten käytäntöjen vaikutus opiskelijaan

Kättilöopiskelijat kohtasivat jonkin verran käytännön harjoitteluissa ammatillisia konflikteja ohjaavan kättilön käytäntöjen ja näyttöön perustuvan teoriaopetuksen välillä. Opiskelijat valitsivat tällöin todennäköisemmin ohjaavan kättilön käytännön. Opiskelijat eivät uskaltaneet kritisoida ohjaajan käytäntöä, sillä he pelkäsivät sen vaikuttavan harjoittelun arviointiin, urakehitykseen ja mahdollisesti myös työllistymiseen tulevaisuudessa. Joillakin opiskelijoilla oli kuitenkin myönteisiä kokemuksia ohjaavan kättilön käytäntöjen kyseenalaistamisesta. Kättilö oli muuttanut näissä tilanteissa toimintatapojaan. Harjoittelun ohjaajan ja koko organisaation tulisikin pohjata toimintansa näyttöön perustuvaan ja ajantasaiseen tietoon. (Armstrong 2010: 120-123.) Opiskelijat kokivat harjoitteluissa hämmennystä ohjaajien vaihtelevista käytänteistä. Tämä saattoi olla opiskelijan oppimista estävä tekijä erityisesti, jos ohjaajan käyttämä käytäntö ei pohjautunut tutkittuun tietoon. (Kitson- Reynolds - Rogers 2011: 128.)

5.2.3 Opiskelijamyönteinen harjoitteluorganisaatio

Erilaiset opetus- ja ohjausmenetelmät sekä arvioinnin ja reflektoinnin työkalut edellyttivät motivoituneita harjoittelun ohjaajia, jotka ovat saaneet riittävästi koulutusta sekä resursseja menetelmien käyttöön. Monipuolisten ohjausmenetelmien käyttö edellytti myös esimiesten ja koko organisaation tukea. Opiskelijaohjaukseen tulisi kohdentaa riittävästi resursseja, jotta erilaisten opetus- ja ohjausmenetelmien käyttö olisi mahdollista ja niistä saataisiin maksimaalinen hyöty. (Embo ym. 2010:268; Fry ym. 2008:572; Kariman - Moafi 2011: 4; Kitson-Reynolds - Rogers. 2011:128.)

Ohjaajan aktiivinen osallistuminen nähtiin useammassa tutkimuksessa tärkeäksi. Ohjaajan kanssa käydyt ammatilliset keskustelut edistivät oppimista, opiskelijan reflektioita sekä opiskelijan ammatillista kehittymistä. Ohjaajan monipuolisten ja innovatiivisten opetus- ja ohjausmenetelmien käyttö lisäsi myös oppimista. (Kitson-Reynolds- Rogers 2011:127; Lindsay ym. 2015: 301; Persson ym. 2015: 137.)

6 Pohdinta

6.1 Tutkimustulosten tarkastelua

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvailla kättilöopiskelijan saamaa ohjausta ohjatussa käytännön harjoittelussa. Tavoitteena oli hyödyntää saatua tietoa kättilöopiskelijoiden ohjauksessa sekä kehittää opiskelijaohjausta. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen aineiston luokittelun tuloksena syntyi kaksi pääluokkaa, joiden avulla voitiin vastata tutkimuskysymyksiin. Pääluokat jaettiin vielä tulosten esittämisen selkiyttämiseksi viiteen eri luokkaan. Tulosten avulla syntyi kattava käsitys kättilöopiskelijan ohjauksen sisällöstä. Tutkimustulokset osoittivat muutamia siihen liittyviä tekijöitä, jotka edistävät tai heikentävät kättilöopiskelijan saamaa ohjausta. Tulosten avulla on havaittavissa, että kättilöopiskelijan opiskelijaohjaus sisältää monipuolisia ja innovatiivisia opetus- ja ohjausmenetelmiä sekä erilaisia arvioinnin ja reflektion työkaluja. Tulosten perusteella opiskelijaohjaukseen tulee kohdentaa riittävästi resursseja, joka on todettu aikaisemmissakin opiskelijaohjaukseen liittyvissä tutkimuksissa (Helminen 2017:40; Karjalainen ym.2015:196; Luojus 2011:131-133). Tutkimustuloksia voidaan jatkossa hyödyntää kättilöopiskelijoiden opiskelijaohjauksen kehittämisessä. Kansainväliset tutkimukset ovat yleistettävissä suomalaisten kättilöopiskelijoiden ohjauksessa, sillä suomalainen kättilökoulutus on verrattavissa vastaavien eurooppalaisten ja kansainvälisten kättilökoulutusten kanssa (Opetusministeriö 2006:78).

Kansallisesti kättilöopiskelijoiden saamaa ohjausta ei ole juurikaan tutkittu. Sairaanhoidtajien ja muiden terveydenhoitoalan opiskelijoiden saamasta ohjauksesta sen sijaan löytyi lukuisia kansallisia tutkimuksia. Tällä kuvailevalla kirjallisuuskatsauksella haluttiin saada tietoa juuri kättilöopiskelijoiden saamasta ohjauksesta, koska kättilötyö eroaa muusta terveydenhoitoalan ammateista kättilötyön erityisosaamista vaativan työnluonteen vuoksi. Kättilöopiskelijoiden opiskelijaohjaus on tärkeä osa terveydenhuoltoalan koulutusta, jotta jatkossakin meillä on osaavia työntekijöitä vaatimaan kättilötyöhön. Kättilön ammatillinen osaaminen ja asiantuntijuus on hyvin monitahoista. Valmistuneelta kättilöltä edellytetään itsenäistä päätöksentekoa, hyviä kohtaamistaitoja, tilanneherkkyyttä sekä hyviä kädentaitoja.

Kätilöopiskelijan ohjauksen sisällön tulosten tarkastelu

Tämän opinnäytetyön tulokset osoittivat simulaatioiden olevan hyviä ja tehokkaita oppimisen muotoja erilaisten obstetristen hätätilanteiden harjoitteluun sekä päivittäisten hoitotyön käytäntöjen oppimiseen. Myös Monod ym. (2013:736) on todennut simulaation olevan tehokas keino oppia hallitsemaan harvinaisia synnytyksen hoitoon liittyviä hätätilanteita. Tällaisia hätätilanteita synnytyksen hoidossa on esimerkiksi hartiadystokia, jossa sikiön hartiat kiillautuvat synnyttäjän luiseen lantioon. Simulaatioperustainen oppiminen mahdollisti ammattitaidon saavuttamisen vaativissa kätilötyön hätätilanteissa potilasturvallisuutta vaarantamatta. Video-opetus simulaation lisänä tehostaa oppimista. Simulaatioperustaisessa oppimisessa erilaisten potilassimulaattoreiden käyttö on hyödyllistä ja ne lisäävät tilanteen realismia riippuen siitä, kuinka hyvin tilanteet jäljittelevät todellisuutta. Potilassimulaattoreiden todellisuustason aste on riippuvainen oppimistuloksiin. Korkean teknologiatason (high-fidelity) potilassimulaattoreiden käyttö lisää eniten kätilöopiskelijoiden oppimista. Tulokset osoittivat kätilöopiskelijoiden hyötyvän synnytyssalin henkilökunnan kanssa toteutetuista simulaatioharjoituksista todellisessa ympäristössä.

Kättilön työ on hyvin itsenäistä erityisesti synnytyssalissa. Kätilö vastaa itsenäisesti normaalin synnytyksen hoidon ja lääkäriä konsultoidaan vain tarvittaessa. Kätilön on hallittava ennakoiva toiminta synnyttäjän ja vastasyntyneen hoidossa ja tarvittaessa suorittaa hätätoimenpide, jos lääkäri ei ole sillä hetkellä saatavilla. Kätilön tulee osata vastasyntyneen elvytykseen liittyvät toimenpiteet. (European Midwives Association 2016.) Kätilöopiskelijan harjoittelu itsenäiseen päätöksenteon tekemiseen alkaa jo opintojen aikana. Tulokset osoittivat, että kätilöopiskelijat oppivat itsenäisesti suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan synnyttäjän hoitoa omien potilastapausten avulla innovatiivisessa harjoittelumallissa. Harjoittelumalli edistää opiskelijan ammatillista kehittymistä, kriittistä ajattelua sekä itsenäistä päätöksentekokykyä. Harjoittelumalliin liittyvä työkirja ohjaa opiskelijoiden päätöksentekoprosessien kehittymistä ja päätöksentekoa ohjaavat mallit mahdollistavat itsenäisen päätöksenteon. Tulosten perusteella synnytyssaliharjoitteluun liittyvällä päätöksentekoviikolla opiskelijoiden tiedot ja taidot lisääntyivät itsenäisessä päätöksenteossa. Keskustelut ohjaajan ja klinisen opettajan kanssa päätöksentekoon liittyvistä prosesseista, käytännöistä ja dokumentaatiosta koetaan hyödyllisiksi. Keskustelut lisäävät opiskelijoiden kykyä yhdistää teoriaa käytäntöön. Lazarus (2016:15) on myös todennut laadukkaan opiskelijaohjauksen tukevan

opiskelijan kliinistä päättelytaidon kehittymistä ja vahvistavan opiskelijan kliinisten taitojen kehittymistä.

Tulosten perusteella kättilöopiskelijat hyötyvät harjoittelussa hoidon jatkuvuudesta, mikä edistää kättilötyön ammatillisten pätevyysvaatimusten saavuttamista. Kättilöopiskelijan oppimista ja yksilöllisen hoidon ymmärtämistä lisää se, että opiskelija hoitaa synnyttäjää koko raskauden sekä synnytyksen aikaisen ja jälkeisen ajan. Opiskelijat oppivat hoidon jatkuvuuteen perustuvassa harjoittelumallissa synnyttäjän kokonaisvaltaisen hoidon merkityksen ja kättilötyön terveyttä edistävän näkökulman.

Tulokset osoittavat, että portfoliokansiotyöskentely synnytyssaliharjoittelussa edistää synnyttäjän hoitoprosessin ymmärtämistä ja hallintaa. Portfoliokansion kokoaminen synnyttäjien potilashistoriasta, tutkimuksista ja annetusta hoidosta auttaa oppimisprosessissa. Tulosten mukaan portfoliokansioilla on edistävää vaikutus kättilöopiskelijan diagnostisiin taitoihin ja kykyyn soveltaa teoretietoa. Portfoliokansio toimii myös arviointivälineenä ohjaajalle.

Tulokset osoittavat, että kättilöopiskelijat hyötyvät tapahtumaraporttien ja vastineiden kirjoittamisen harjoittelusta. Southamptonin malli tukee opiskelijoita emotionaalisesti raskaissa ja mahdollisesti traumaattisissa kliinisissä tilanteissa, joihin yleensä tapahtumaraportit ja vastineet liittyvät. Southamptonin mallissa opetushoitajana toimiva kättilö ohjaa tapahtumaraporttien ja vastineiden kirjoittamista. Ryhmässä kättilöopiskelijat saavat mahdollisuuden reflektoida kliinisiä tilanteita. Isobritanniassa NHS:n kuuluvilla sairaaloissa toimii nimetty kättilö opetushoitajana (SoM). Hänen toimenkuvaan kuuluu vastata erilaisista opetus- ja ohjausmenetelmien käytöstä kättilöopiskelijoiden harjoitteluisissa. Isobritannian opetushoitajan toimenkuva vastaa Suomessa yliopistollisissa sairaaloissa käytössä olevaa kliinisen opettajan toimenkuvaa, jonka rooli on enemmän opiskelijoiden perehdytyksessä ja opiskelijaohjaajakoulutusten järjestämisessä.

Tulokset osoittavat oppimispäiväkirjan kirjoittamisen olevan hyvä reflektion apuväline kättilöopiskelijoiden harjoittelussa. Kättilöopiskelijan syvälinen oppiminen edellyttää reflektiota, jonka avulla teorian ja käytännön ymmärtäminen mahdollistuu. Reflektio on tärkeää kättilöopiskelijan ammatilliselle kasvulle ja kehittymiselle. Myös Romppainen (2011:166) on todennut väitöskirjassaan, että hoitamaan oppiminen tapahtuu reflektoiden ja analysoiden hoitotyön kliinisissä oppimisympäristöissä saatuja merkityksellisiä kokemuksia. Päivittäinen kirjallinen reflektointi synnytyssaliharjoittelussa edistää opis-

kelijan ammatillista kehittymistä ja jäsentää oppimista. Tulosten perusteella suljettu verkkoympäristö tarjoaa mahdollisuuden reflektiiviseen harjoittelun prosessointiin ja oppimispäiväkirjan kirjoittamiseen. Opettajalla on mahdollisuus osallistua opiskelijan ohjaamiseen ja tukemiseen harjoittelun aikana verkkoympäristössä. Tämä on hyödyllistä etenkin silloin, jos pitkävälimatka tai opettajan resurssien puute estää opiskelijan tapaamisen harjoittelun aikana.

Tulokset osoittavat, että synnytyssaliharjoittelussa portfoliokansio ja itsenäiseen työskentelytapaan valmentava työkirja lisäävät opiskelijoiden reflektiivistä pohdintaa ja edistävät kättilöopiskelijoiden oppimista. Portfoliokansioon kuuluva reflektio edistää itsearviointikykyä auttamalla opiskelijaa tunnistamaan omaa osaamistaan ja kehittymistä. Tulosten mukaan ohjauskeskustelu opiskelijan kanssa on parhaimmillaan opiskelijan omaa reflektiota tukevaa. Karjalainen ym. (2015:186) ovat todenneet myös samansuuntaisesti ohjauskeskustelun tavoitteena olevan opiskelijan oman oivaltamisen toiminnastaan.

Opiskelijan arviointi harjoittelujakson aikana kuuluu olennaisena osana harjoitteluun. Ohjaaja arvioi opiskelijan osaamista suhteessa koulun ja opiskelijan omiin tavoitteisiin sekä tutkinnon mukaisiin ammattitaitovaatimuksiin ja osaamistavoitteisiin. Kättilöopiskelijan harjoitteluympäristöt ovat usein hektisiä ja dynaamisia oppimisympäristöjä, jotka vaativat opiskelijoilta oma-aloitteisuutta palautteen saamisessa. Tulosten perusteella harjoittelun ohjaajat kokivat haasteelliseksi ehtiä aina antamaan palautetta ja opiskelijan arviointia oli hankala tehdä varsinkin, jos opiskelijan kanssa työskentely oli ollut vähäistä. Ohjaajat ovat kokeneet arvioinnin haasteelliseksi myös aikaisemmissa opiskelijaohjaukseen liittyvissä tutkimuksissa (Helminen 2017:40; Karjalainen ym. 2015:195). Tulokset osoittavat integroidun palaute- arviointivälineen tukevan opiskelijoiden itseohjautuvaa oppimista harjoittelussa ja helpottavan opiskelijan palautteen saamista ja itsearvioinnin kirjoittamista. Opiskelijoiden oma aktiivisuus palautteen pyytämiseen on myös merkittävää.

Kättilöopiskelijan ohjaukseen yhteydessä olevat tekijät

Tulosten perusteella kättilöopiskelijan yksilölliset ohjaustarpeet tulee huomioida harjoittelussa. Ohjaajan tulisi olla tietoinen mahdollisista eroista, mitä vasenkätisyys voi merkitä kliinisten taitojen opiskelussa. Vasenkätisen kättilöopiskelijan kädentaitojen oppiminen voi olla hitaampaa ja he joutuvat itse opettelemaan kädentaidot vastaamaan hei-

dän kätisyttään tai mukauttamaan oppimisen ohjaajan mukaan. Kätilökoulutuksessa tulisi jo huomioida vasenkätisten opiskelijoiden oppiminen heidän omalla tavallaan.

Tulosten mukaan kätilöopiskelijat kohtaavat jonkin verran käytännön harjoitteluissa ammatillisia konflikteja ohjaavan kätilön käytäntöjen ja näyttöön perustuvan teoriaopetuksen välillä. Opiskelijat valitsevat tällöin todennäköisemmin ohjaavan kätilön käytännön. Opiskelijat eivät uskalla kritisoida ohjaajan käytäntöä, sillä he pelkäävät sen vaikuttavan harjoittelun arviointiin, urakehitykseen ja mahdollisesti myös työllistymiseen tulevaisuudessa. Harjoittelun ohjaajan ja koko organisaation tulisi pohjata toimintansa näyttöön perustuvaan ja ajantasaiseen tietoon. Salminen ym. (2010:234) ovat myös esittäneet tuloksissaan, että hoitotyön käytännön sekä laadukkaan opiskelijaohjauksen tulee pohjautua tutkittuun tietoon.

Tulokset osoittavat, että erilaisten opetus- ja ohjausmenetelmät sekä arvioinnin ja reflektoinnin työkalut edellyttävät motivoituneita harjoittelun ohjaajia, jotka ovat saaneet riittävästi koulutusta sekä resursseja menetelmien käyttöön. Monipuolisten ohjausmenetelmien käyttö edellyttää myös esimiesten ja koko organisaation tukea. Opiskelijaohjaukseen tulisi kohdentaa riittävästi resursseja, jotta erilaisten opetus- ja ohjausmenetelmien käyttö olisi mahdollista ja niistä saataisiin maksimaalinen hyöty. Opiskelijaohjaukseen riittävien resurssien saaminen on todettu jo aiemmin useissa tutkimuksissa (Helminen 2017:40; Karjalainen ym. 2015:196; Luojus 2011:131-133). Tästä voidaan päätellä, että riittävien resurssien saaminen ohjaukseen on edellytyksenä opiskelijaohjauksen kehittämiseksi.

Tulokset osoittavat, että kätilöopiskelijat kokevat ohjaajan aktiivisen osallistumisen tärkeäksi. Ohjaajan kanssa käydyt ammatilliset keskustelut edistävät oppimista, opiskelijan reflektiota sekä opiskelijan ammatillista kehittymistä. Ohjaajan monipuolisten ja innovatiivisten opetus- ja ohjausmenetelmien käyttö tehostaa oppimista. Nämä tulokset ovat yhtenäiset aikaisempien tutkimusten kanssa. (Henderson ym. 2009:182; Karjalainen ym. 2015:186; Luojus 2011:148; Romppainen 2011:189.)

6.2 Tutkimuksen luotettavuus

Kirjallisuuskatsaus on luotettava ja järjestelmällinen tapa yhdistää aikaisempaa tutkimustietoa tarkasti määritellyn ja rajatun sekä toistettavissa olevan tiedonhaun avulla. Kirjallisuuskatsaus on aiemman tutkimuksen kriittinen, tiivis katsaus, jonka pohjalta

tutkija tekee synteesin. Kirjallisuuskatsauksen toteuttamisessa on tärkeää sen teoreettisten perusteiden tuntemus. (Kääriäinen & Lahtinen 2006: 43- 44). Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen luotettavuuskysymykset liittyvät tutkimuskysymyksen ja valitun kirjallisuuden perusteluun sekä prosessin johdonmukaisuuteen (Kangasniemi ym. 2013: 291).

Kirjallisuuskatsauksen teossa pyritään virheettömyyteen ja tutkimuksen toistettavuuteen. Luotettavuuden arvioimiseksi tulee kaikkia kirjallisuuskatsauksen vaiheita arvioida kriittisesti. Tutkimusten valinnassa pyritään luotettavuutta lisäämään sillä, että valikoidaan riittävän tasokkaat ja vertaisarvioidut tutkimukset. Kirjallisuuskatsauksen luotettavuutta pyritään lisäämään kuvaamalla hakuprosessi ja analyysin tekeminen mahdollisimman tarkasti. Prosessin tarkalla kuvaamisella mahdollistetaan tutkimuksen toistettavuus. (Johansson ym. 2007:53.)

Tässä opinnäytetyössä kirjallisuuskatsauksen jokainen vaihe on tarkoin raportoitu ja kuvattu virheiden välttämiseksi, katsauksen toistettavuuden mahdollistamiseksi sekä luotettavuuden lisäämiseksi. Opinnäyte oli yksilötyö, mikä saattaa olla katsauksen luotettavuutta heikentävä tekijä. Kirjallisuuskatsaus eteni vaiheittain ja opinnäytetyön luotettavuutta pyrittiin lisäämään tarkalla prosessien kuvauksella jokaisessa vaiheessa. Ennen hakusanojen muodostamista perehdyttiin tutkittavaan aihealueeseen kokonaiskuvan muodostamiseksi. Opinnäytetyön tarkoituksena oli saada tietoa kättilöopiskelijoiden saamasta ohjauksesta ohjatussa käytännön harjoittelussa. Opinnäytetyön ohjaajan tuki oli merkittävää hakusanojen ja tietokantojen valinnassa. Hakuprosessi kuvattiin tarkasti taulukon ja kuvion avulla sekä vielä auki kirjoittamalla, jotta hakuprosessi olisi toistettavissa.

Hakuprosessi oli huolellisesti suunniteltu koehakujen perusteella, mutta prosessin aikana huomattiin hakuprosessissa heikkouksia. Hakutulosten artikkeleita läpi käydessä ilmeni mahdollisesti tehokkaampia hakusanoja ja hakulausekkeita. Käytettävissä olevien resurssien vuoksi kuitenkin pitäydyttiin aikaisemmassa suunnitelmassa ja tehtiin hakuprosessi loppuun sen mukaan. Medic - tietokannassa tehdyt haut eivät vastanneet tämän kirjallisuuskatsauksen tarkoitukseen. Esitestausvaiheessa koehakutulokset olisi täytynyt käydä läpi vielä huolellisemmin, jotta haku- ja asiasanojen ja mahdollisesti myös tietokannan valintaan olisi pystytty vaikuttamaan. Tietokantojen käytön opetteluun ja hakuprosessiin kului huomattavasti aikaa.

Valituilla hakusanoilla saatiin paljon aiheeseen liittyviä tutkimuksia, mutta näistä vain pieni osa täytti sisäänottokriteerit. Hakujen kautta saatiin paljon kansallisia tutkimuksia koskien sairaanhoitajaopiskelijoiden tai yleisesti terveystieteiden opiskelijoiden saamaa opiskelijaohjausta ja käytännön harjoittelua. Nämä tutkimukset rajattiin pois poissulkukriteerin perusteella, sillä tällä katsauksella haluttiin saada tietoa kättilöopiskelijan saamasta opiskelijaohjauksesta. Sisäänotto- ja poissulkukriteerit laadittiin mahdollisimman tarkoin, jotta tutkimusten valinta saatiin kohdistumaan opinnäytetyön aihetta vastaavaksi. Abstraktitason tarkastelun perusteella valikoitui muutamia tutkimuksia, jotka vastasivat hyvin opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin. Nämä tutkimukset jouduttiin kuitenkin hylkäämään, sillä niistä oli kokotekstit maksullisia tai niitä ei ollut saatavilla. Näihin lehtiin olisi pitänyt tehdä manuaalinen haku, jotta näiden lehtien artikkelit olisivat mahdollisesti valikoituneet katsaukseen. Näin ei kuitenkaan ajallisista syistä tehty, joten tämän vuoksi tätä kirjallisuuskatsausta ei voida pitää täysin kattavana.

Tutkimusartikkelit luettiin useaan kertaan läpi huolellisesti, jotta niistä saatiin oleelliset asiat esille. Tutkimuksista tehtiin taulukko, josta on nähtävissä tutkijat, paikka, vuosiluku, tutkimuksen tarkoitus, aineisto, aineiston keruu ja keskeiset tulokset. Taulukko helpotti kokonaisuuden hahmottamista ja tutkimusten käsittelyä. Katsaukseen valikoituneet tutkimukset ovat laadultaan vaihtelevia, joka vaikuttaa katsauksen luotettavuuteen. Tutkimusten valinnassa luotettavuutta pyrittiin lisäämään mahdollisimman tarkasti määrittelyillä sisäänottokriteereillä, jotta subjektiiviseen valintatulokseen ei olisi päädytty. Tutkimusartikkelien laadun arvioinnin tulisi tehdä kaksi henkilöä (Stolt ym. 2016: 67). Arvioinnin luotettavuutta lisättiin huolellisella artikkelien läpi käymisellä ja pyrittiin kuvaamaan ja määrittelemään artikkelissa esitettyjen tulosten luotettavuus ja yleistettävyys.

Opinnäytetyön luotettavuuteen saattoi vaikuttaa kääntäminen englannista suomenkielelle. Kääntämisessä on käytetty apuna MOT-sanakirjaa ja artikkeleita on huolellisesti käännetty toistamiseen suomenkielelle. Tiedonhaussa on kuitenkin saattanut jäädä relevantteja tutkimuksia valikoitumatta käännökseen liittyvien kysymysten vuoksi. Kirjallisuuskatsauksen luotettavuuteen vaikutti heikentävästi tutkijan kokemattomuus kirjallisuuskatsauksen tekijänä. Opinnäytetyön luotettavuutta on pyritty tältä osin parantamaan perehtymällä kirjallisuuskatsauksen tutkimusmetodologiaan sekä tiedon haun menetelmiin kirjallisuuden avulla. Opinnäytetyön ohjaajan asiantuntemusta on hyödynnetty läpi koko prosessi

6.3 Tutkimuksen eettisyys

Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen eettiset kysymykset liittyvät tutkimusetiikan noudattamiseen työn eri vaiheissa. Eettisesti hyväksyttävä ja luotettava tieteellinen tutkimus perustuu hyvän tieteellisen käytännön edellyttämiin tapoihin. Eettisyyttä ja luotettavuutta voidaan parantaa koko prosessin selkeällä kuvauksella ja läpinäkyvyydellä. Luotettavuuden ja eettisyyden arvioinnissa keskeisenä on kirjallisuuskatsauksen vaiheiden ja erityispiirteiden täsmentäminen. Eettisyyttä ja luotettavuutta voidaan parantaa koko prosessin selkeällä kuvauksella ja läpinäkyvyydellä. (Kangasniemi ym. 2013: 291-292.)

Tässä opinnäytetyössä on pyritty noudattamaan rehellisyyttä, yleistä huolellisuutta ja tarkkuutta kaikissa työn vaiheissa. Opinnäytetyössä on sovellettu tieteellisen tutkimuksen kriteerien mukaisia ja eettisesti kestäviä tiedonhankintamenetelmiä. Tulosten arvioinnissa ja esittämisessä on pyritty avoimuuteen ja vastuullisuuteen. Muiden tutkijoiden töiden ja saavutusten kunnioittamisesta on huomioitu asianmukaisilla lähdeviittauksilla. Opinnäytetyö on suunniteltu ja toteutettu sekä raportoitu tieteelliselle tiedolle asetettujen vaatimusten edellyttämällä tavalla. Tämä opinnäytetyö ei ole vaatinut tutkimuslupaa, koska opinnäytetyö ei kohdistunut sairaalaan, henkilökuntaan tai potilaisiin eikä opinnäytetyöhön haastateltu tai havainnoitu ihmisiä. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012-2014.)

6.4 Johtopäätökset ja jatkokehittämisehdotukset

Tulosten perusteella voidaan esittää seuraavat johtopäätökset kättilöopiskelijan saamista ohjauksesta käytännön harjoittelussa:

1. Monipuolisten ja innovatiivisten opetus- ja ohjausmenetelmien käyttö on hyödyllistä kättilöopiskelijan ohjauksessa.
2. Simulaatio on tehokas keino oppia hallitsemaan erilaisia obstetrisia hätätilanteita. Video-opetus simulaatioperustaisen opetuksen lisänä tehostaa oppimista ja taidon ylläpitämistä.

3. Opiskelijaohjauksen tulee tukea kättilöopiskelijan kliinistä päättelytaidon kehittymistä ja tarjota mahdollisuuksia itsenäiseen hoidon suunnitteluun ja toteutukseen.
4. Kättilöopiskelijat hyötyvät harjoittelussa hoidon jatkuvuudesta.
5. Reflektio on tärkeää kättilöopiskelijan ammatilliselle kasvulle ja kehittymiselle.
6. Portfoliotyöskentely synnytyssaliharjoittelussa edistää synnyttäjän hoitoprosessin ymmärtämistä ja hallintaa. Portfolio toimii myös arvioinnin työvälineenä.
7. Kättilöopiskelijan yksilölliset ohjaustarpeet tulee huomioida harjoittelussa.
8. Harjoitteluympäristön toiminnan tulee perustua näyttöön perustuvaan ja ajantasaiseen tietoon
9. Ammatillinen keskustelukulttuuri edistää kättilöopiskelijan oppimista, opiskelijan reflektiota sekä ammatillista kehittymistä
10. Opiskelijaohjaukseen tulee kohdentaa riittävästi resursseja, jotta opiskelijaohjausta voidaan kehittää.

Jatkokehittämisehdotukset

Tähän kirjallisuuskatsaukseen valikoitui suhteellisen paljon kansainvälistä kättilöopiskelijoiden harjoittelua ja opiskelijaohjaukseen liittyvää tutkimusta. Tiedonhaulla saatiin kansallisia tutkimuksia koskien sairaanhoitajaopiskelijoiden tai yleisesti terveysalanopiskelijoiden opiskelijaohjausta ja käytännön harjoittelua. Jatkokehittämisehdotuksena esitetään kansallisen tutkimuksen lisäämistä kättilöopiskelijoiden saamasta ohjauksesta ohjatussa käytännön harjoittelussa.

Lähteet

Aune, Ingvild - Dahlberg, Unn - Ingebrigtsen, Oddbjä 2011. Relational continuity as a model of care in practical midwifery studies. *British Journal of Midwifery* 2011. 19 (8). 515-523.

Armstrong Nicola 2010. Clinical mentors` influence on student midwives` clinical practice. *British Journal of Midwifery* 2010.18 (2). 114-123.

Brady, Susannah - Bogossian, Fiona - Gibbons Kristen - Wells, Andrew - Lyon Pauline - Bonney, Donna - Bariow, Melanie - Jackson, Anne 2013. A protocol for evaluating progressive levels of simulation fidelity in the development of technical skills, integrated performance and woman centred clinical assessment skills in undergraduate midwifery students. *Nurse Education Today* 2013. 35 (3). 524-529.

Clynes, Mary P.- Raftery, Sara E.C. 2008. Feedback: An essential element of student learning in clinical practice. *Nurse Education in Practice* 2008. 8 (6). 405-411.

Embo, Mieke - Driessen, Erik - Walke, Martin - Van der Vleuten, Cees 2010. Assessment and feedback to facilitate self-directed learning in clinical practice of midwifery students. *Medical Teacher* 2010. 32 (7). 263-269.

European Midwives Association 2016. EU directives- 80/155/EEC. Verkkodokumentti. <http://www.europeanmidwives.com/eu.Luettu> 15.4.2018.

Fry, Jane - Rawson, Stella - Lewis Paul 2008. Student caseloading: preparing and supporting students. *British Journal of Midwifery* 2008. 16 (9). 568-573.

Helminen, Kristiina 2017. Nursing students' final assessment in clinical practice. Perceptions of teachers, students and mentors. Akateeminen väitöskirja. Itä- Suomen yliopisto.

Henderson, Amanda – Twentyman, Michelle – Eaton, Emma – Creedy, Debra – Stapleton, Peta - Lloyd, Belinda 2009. Creating supportive clinical learning environment: an intervention study. *Journal of Clinical Nursing* 2009. 19. 177–179.

Joanna Briggs Institute. JBI SUMARI: Version 5.0. The Joanna Briggs Institute, Australia. <http://www.joannabriggs.org/SUMARI>. Luettu 17.3.2018

Johannsson, Kirsi - Axelin, Anna – Stolt, Minna - Ääri, Riitta-Liisa 2007. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen. *Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja A 51*. Turku: Turun yliopisto.

Juntunen, Jonna - Kääriäinen, Maria - Ruotsalainen, Heidi – Tuominen, Anna-Maria 2016. Haasteelliset opiskelijaohjaustilanteet terveystieteiden opintoyhteisöissä. *Hoitotiede* 2016. 28 (2). 123- 136.

Kariman, Nourossadat - Moafi, Farnoosh 2011. Effect of portfolio assessment on student learning in prenatal training for midwives. *Journal of Educational Evaluation for Health Professions* 2011. 8 (1). 1-5.

Karjalainen, Tuija - Ruotsalainen, Heidi - Sivonen, Pirkko - Tuomikoski, Anna-Maria - Huhtala, Saija - Kääriäinen, Maria 2015. Opiskelijaohjaajien arviot omasta ohjausosaamisestaan. *Hoitotiede* 2015. 27 (3). 183-198.

Kangasniemi, Mari - Utriainen, Kati - Ahonen, Sanna-Mari - Pietilä, Anna-Maija - Jääskeläinen, Petri - Liikanen, Eeva 2013. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus: eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsenettyyn tietoon. *Hoitotiede* 2013. 25 (4). 291-301.

Kitson-Reynolds Ella – Ferns, Pauline 2013. Supporting student midwives through clinical incidences in practice: The Southampton Model. *British Journal of Midwifery* 2013. 21 (11). 808-812.

Kitson-Reynolds, Ella - Rogers, Jackie 2011. Decision making and supervision for third-year student midwives. *British Journal of Midwifery* 2011. 19 (2). 125-129.

Koskinen, Liisa – Silén-Lipponen, Marja 2001. Ohjattu harjoittelu oppimiskontekstina sairaanhoidon opiskelijoiden kokemana. *Hoitotiede* 2001. 13 (3). 122–131.

Kostiainen, Johanna - Hupli, Maija 2012. Ohjaajan ja opiskelijan välinen ohjauskeskustelu ohjatussa harjoittelussa- käsiteanalyysi hybridisen mallin mukaan. *Hoitotiede* 2012. 25 (1). 2-11.

Kälkjä, Maria - Ruotsalainen, Heidi - Sivonen, Pirkko - Tuomikoski, Anna-Maria - Vehkaperä, Anne - Kääriäinen, Maria 2016. Opiskelijaohjauskäytännöt, - resurssit ja ohjaajat terveysalalla. *Hoitotiede* 2016. 28 (3). 229-242.

Kääriäinen, Maria - Lahtinen, Mari 2006. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus tutkimustiedon jäsentäjänä. *Hoitotiede* 2006. 18 (1). 37- 45.

Kääriäinen, Maria - Kyngäs, Helvi 2005. Concept analysis of counselling in nursing science. *Hoitotiede* 2005. 17(5). 251-258.

Lakanmaa, Riitta-Liisa 2008. Oppimistulokset ja niistä oppiminen. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 24.

Lazarus Judy 2016. Precepting 101: Teaching Strategies and Tips for Success for Preceptors. *Journal of midwifery & women's health* 2016. 61 (1). 11-21.

Lindsay, Miller Jane - Avery Melissa D.- Larson, Karin - Woll, Anne - VonAchen, Alison-Mortenson, Angela 2015. Emergency birth simulation with standardized patients in midwifery education: Implementation and evaluation. *Journal of Midwifery & Women's Health* 2015. 6 (3). 298-303.

Luojus, Katja 2011. Ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksen toimintamalli. Ohjaajien näkökulma. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto.

Monod, Cécile - Voekt, Cora A.- Gisin, Martina - Gisin, Stefan, Hoesli - Iren M. 2013. Optimization of competency in obstetrical emergencies: a role for simulation training. *Archives of Gynecology and Obstetrics* 2013. 289. 733-738.

Opetusministeriö 2006. Ammattikorkeakoulusta terveydenhuoltoon. Koulutuksesta valmistuvien ammatillinen osaaminen, keskeiset opinnot ja vähimmäisopinnot. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2006:24. <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2006/liitteet/tr24.pdf?lang=fi>. Luettu 2.11.2016.

Persson, Eva - Kvist, Linda - Ekelin, Maria 2015. Analysis of midwifery students` s written reflections to evaluate progression in learning during clinical practice at birthing units. *Nurse Education in Practice* 2015. 15 (2).134-140.

Phillips, Diane - Morris, Jane 2008. Reflective practice in postgraduate midwifery education. *British Journal of Midwifery* 2008. 16 (7). 463-467.

Pienimaa, Annakaisa, 2014. Kätilön ammatillisen osaamisen kuvaus. Kätilökoulutuksesta valmistuvien osaamisalueet, tavoitteet ja keskeiset sisällöt. Verkkodokumentti. <http://www.metropolia.fi/kättilötyö/> Luettu 4.10.2016.

Power, Alison - Quilter, Julie 2016. Should left-handed midwives and midwifery students conform to the `norm` or practice intuitively. *British Journal of Midwifery* 2016.24 (9). 656-659.

Romppanen, Maija 2011. Hoitotyön opiskelijoiden merkitykselliset hoitamisen kokemukset ja niistä oppiminen kliinisessä toimintaympäristössä. Akateeminen väitöskirja. Itä-Suomen yliopisto.

Saarikoski, Mikko 2002. Clinical learning environment and supervision - Development and validation of the CLES evaluation scale. Turku: Turun yliopisto. Hoitotieteen laitos.

Saarikoski, Mikko – Leino-Kilpi, Helena – Kaila, Päivi 2009. Kliininen oppimisympäristö ja ohjaus hoitajaopiskelijoiden kokemana – muutokset kymmenvuotiskaudella. *Hoitotiede* 2009. 21 (3). 163–173.

Salminen, Leena - Stolt, Minna - Saarikoski, Mikko - Suikkala, Arja - Vaartio, Helena - Leino-Kilpi, Helena 2010. Future Challenges for nursing education. *Nurse Education Today* 2010.30 (3). 233-238.

Sarajärvi, Anneli - Isola, Arja- Liisa 2006. Sairaanhoidon opiskelijoiden hoitotyön toiminta ja siihen yhteydessä olevat tekijät käytännön harjoittelujaksolla. *Hoitotiede* 2006. 18 (5).210–221.

Seshan,V-Shanti, Ramasubramanium-Noronha,J-Muliira R 2011. Quality clinical learning environment. *International Journal of Nursing Education* 2011. 3 (1).86-88.

Severinsson, Elisabeth – Sand, Åse 2010. Evaluation of the clinical supervision and professional development of student nurses. *Journal of Nursing Management* 2010.18. 669–677.

Stolt, Minna – Axelin, Anna – Suhonen, Riitta 2016. Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja A73/20526. Turun yliopisto.

Sulosaari, Virpi 2008. Ohjaaja ammatillisen kasvun tukena. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 24.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK) 2012-2014. <http://www.tenk.fi/fi/hyva-tieteellinen-kaytanto>. Luettu 18.3.2018.

Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakoulu. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980811>. Luettu 17.03.2018.

Verhaeghe, Caroline - Gonzalves, Antoine - Bouet, Pierre Emmanuel - Gillard, Philippe - Descamps, Phillippe - Legendre, Guillaume 2017. Video tutorial in addition to simulation in learning the maneuvers for shoulder dystocia. American Journal of Obstetrics & Gynecology 2017.216 (1). 479.

Vuorinen, Riitta – Meretoja, Riitta – Eriksson, Elina 2005. Hoitotyön ohjatun harjoittelun sisältö, edellytykset ja vaikutukset – systemoitu kirjallisuuskatsaus. Hoitotiede 2005. 17 (5). 270–281.

Taulukko 4. Kirjallisuuskatsaukseen valittujen tutkimusten tekijät, tutkimuspaikat- ja vuodet, tarkoitus, aineisto, sen keruu ja keskeiset tulokset tutkimuskysymyksittäin

Opiskeliijaohjauksen sisältö			
Tutkija Maa Vuosiluku	Tutkimuksen tarkoitus	Menetelmä, Aineisto, Aineiston keruu	Keskeiset tulokset
Aune, Dahlberg, Ingebrigtsen Norja 2011	Saada tietoa hoidon jatkuvuuden vaikutuksesta kättilöopiskelijoiden käsitykseen normaalista raskaudesta, synnytyksestä ja lapsivuodeajan	Pilottitutkimus Ryhmähaastattelu Sor-Trondelag yliopiston kättilöopiskelijoita (n=6) hoiti 58 synnyttäjää pareittain raskauden, synnytyksen ja lapsivuodeajan	<ul style="list-style-type: none"> • Oppimistulokset parempia yksilöllisestä ja kokonaisvaltaisesta hoidosta • Hoidon jatkuvuus edistää synnyttäjän ja opiskelijan keskinäistä luottamusta sekä korkealaatuisten kättilötyön taitojen oppimista • Mielekkäämpiä oppimiskokemuksia

<p>Brady,Bogossian,Gibbons,Wells, Lyon,Bonney,Bariow,Jackson Australia 2013</p>	<p>Tarkoituksena määrittää sopiva simulaatio-opintojen taso, joka tuottaa tehokkaimman oppimistuloksen synnyttäjien kliinisen arvioinnin ja osaamisen kehittämisessä.</p>	<p>Kolmiosainen satunnaistettu interventiotutkimus (n=105)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Simulaatio-opinnot edistävät kättilöopiskelijoiden kliinisiä arviointitaitoja. • Simulointia tulisi kohdentaa erityisesti kättilötyöhön liittyvään päätöksentekoon. • Pilotoidulla mittarilla voidaan mitata kättilöopiskelijan suoriutumista verraten kansainvälisiin kättilön pätevyysvaatimuksiin
<p>Embo,Driessen,Walke, Van der Vleuten Belgia 2010</p>	<p>Tarkoituksena oli tutkia kättilöopiskelijoiden käsityksiä käytössä olevasta integroidusta palaute- ja arviointivälineestä</p>	<p>Kvalitatiivinen kohderyhmähaastattelu</p> <p>Kaksi ryhmää koostui toisen vuoden kättilöopiskelijoista (n=23) ja kaksi kolmannen vuoden kättilöopiskelijoista (n=10)</p> <p>Tarkennusryhmä (n=108)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Integraatio tukee itsenäistä oppimista ja arviointia kliinisissä harjoituksissa • Tukee itsearviointia ja opiskelijan pohdintaa sekä ohjaajan antamaa arvioita • Hyöty riippuvainen ohjaajan

			<p>motivoituneisuudesta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opiskelijan oma aktiivisuus tärkeää
Fry,Rawson,Lewis Englanti 2008	Kuvata kättilöopiskelijoiden innovatiivista harjoittelustrategiaa	Tieteellinen artikkeli	<ul style="list-style-type: none"> • Edistää itsenäisen työskentelytavan oppimista • Ohjaajan tuki • Opiskelijan vastuu • Tapahtumakäsikirja auttaa hoidon suunnittelussa
Kariman- Moafi Iran 2011	Kuvata portfoliokansion käyttöä kättilöopiskelijoiden harjoittelujen yhtenä oppimis- ja arviointi menetelmänä	Kohorttitutkimus (n=40)	<ul style="list-style-type: none"> • Teorian soveltaminen käytäntöön tehokkaampaa • Lisäsi opiskelijoiden hoidollista osaamista sekä diagnosointia • Osallistuminen oppimisprosessiin • Arviointiin hyvä väline

Kitson-Reynolds, Fern Englanti 2013	Kuvata Southampton malli, joka valmentaa kättilöopiskelijoita kirjoittamaan tapahtumaraportteja ja vastineita. Malli tukee opiskelijoita käymään läpi emotionaalisesti raskaita ja traumaattisia kliinisiä tilanteita, joihin yleensä vastineet liittyvät	Tieteellinen artikkeli	<ul style="list-style-type: none"> • Kehittää kirjallisten raporttien laadintaa ja prosessien ymmärtämistä
Kitson-Reynolds, Rogers Englanti 2011	Kuvata ohjausmenetelmää, joka kehittää kättilöopiskelijoiden itsenäistä päätöksentekoa, kliinistä osaamista sekä laadukasta kirjaamista	Kohorttitutkimus (n=35)	<ul style="list-style-type: none"> • Kättilöopiskelijoiden päätöksentekoprosessit kehittyivät • Paransi kliinistä osaamista ja kirjaamista • Ohjaavan kättilön osallistuminen tärkeää • Turvallinen ympäristö keskustella päätöksenteosta ja dokumentoinnista

Lindsay,Avery,Larson,VonAchen, Mortenson USA 2015	Kuvata synnytyksen hoitoon liittyvien hätätilanteiden hybridi- simulaation toteutusta ja arviointia. Simulaatiot toteutettiin synnytysosastolla ja osallistujina olivat kättilöopiskelijat sekä kättilöt	Tieteellinen artikkeli	<ul style="list-style-type: none"> • Simulaatiot koettiin realistisiksi • Ryhmätyöskentely kättilöiden kanssa tehosti oppimista • Ammatillisen taidon kehittyminen, vahvuuksien ja heikkouksien arviointi
Persson,Kvist,Ekelin Ruotsi 2015	Tarkoituksena oli arvioida kättilöopiskelijoiden synnytyssaliharjoittelun aikana klinisten tapausten pohjalta kirjoittamien reflektiivisten pohdintojen vaikutusta oppimiseen	Kohorttitutkimus Lundin yliopiston kättilöopiskelijoita (n=18)	<ul style="list-style-type: none"> • Päivittäiset kirjalliset pohdinnat auttavat opiskelijaa jäsentämään oppimista • Edistävät ammatillista kehittymistä • Reflektiiviset pohdinnat auttavat ohjaajaa ohjausprosessissa ymmärtämään opiskelijaa paremmin ja tukemaan opiskelijaa oppimisessa

Phillips, Morris Australia 2008	Kuvata kättilöopiskelijoiden harjoittelun reflektointia verkossa	Tieteellinen artikkeli	<ul style="list-style-type: none"> • Suljettu verkkoympäristö tarjoaa mahdollisuuden reflektiiviseen harjoittelun prosessointiin ja oppimispäiväkirjan kirjoittamiseen. • Mahdollistaa opettajan osallistumisen
Verhaeghe, Gonzalves, Bouet, Gillard, Descamps, Legendre Ranska 2017	Tarkoituksena oli arvioida lisäksi video-opetus luento- ja simulaatioiden lisäksi hartiadystokian hoitoon liittyvän protokollan oppimista.	Satunnaistettu sokkotutkimus Yliopistollisen sairaalan synnytysosastolla harjoittelussa olevat kättilöopiskelijat (n=24) ja lääketieteen opiskelijat (n=26)	<ul style="list-style-type: none"> • Video-opetus lisäsi oppimista • Mahdollistaa simulaatiosta ja luennoista opitun asian ylläpitämistä
Kättilöopiskelijan ohjaukseen yhteydessä olevat tekijät			
Armstrong Englanti 2010	Tarkoituksena oli selvittää käytännön harjoittelun ohjaajan kliinisten käytäntöjen (ei näyttöön perustuvien) vaikutusta viimeisen vuoden kättilöopiskelijaan	Kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen (n=145)	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelijat kohtaavat jonkin verran ammatillisia konflikteja ohjaajan ja teorian välillä • Opiskelijat valitsevat todennäköisemmin ohjaajan

			<p>käytännön</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opiskelijat eivät uskalla kritisoida
<p>Power, Quilter Englanti 2016</p>	<p>Kuvata vasenkätisten kättilöopiskelijoiden kokemuksia saamastaan ohjauksesta</p>	<p>Tieteellinen artikkeli</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vasenkätisyys vaikuttaa kättilöopiskelijoiden saamaan ohjaukseen • Vasenkätisten täytyy itse opetella kädentaidot tai he mukauttavat kädentaitojen oppimisen oikeakätisten mukaan • Synnytyshuoneiden tavaroiden sijoittelu • Ohjaajan ja koulutuksen tulisi huomioida vasenkätisten opiskelijoiden oppiminen heidän omalla tavallaan